
Habilitációs tézisek

Dr. Máté Tünde

SPORTRENDEZVÉNYEK JELENTŐSÉGE A SPORTGAZDASÁGBAN

Gazdálkodás- és szervezéstudományok

ÓBUDAI EGYETEM
ÓBUDA UNIVERSITY

Tartalom

I.	A KUTATÁS ELŐZMÉNYEI.....	4
II.	ÚJ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK.....	12
	1. Sportrendezvények szerepe a sportgazdaságban.....	12
	(1a) Hivatásos sport rendezvényei és a hivatásos sport piacainak kapcsolata	17
	(1b) Szabadidősport-rendezvények hatása a szabadidősport piacaira.....	18
	2. Sportrendezvények és a szervező város kapcsolata	22
	3. Sportrendezvények innovatív megközelítései, új kutatási irányai	30
	(3a) Paraspportrendezvények stratégiai tervezése.....	30
	(3b) Biztonság értelmezése a sportgazdaságban a sportrendezvények példáján.....	33
	(3c) A jövő sportrendezvényei: szenáriók a következő évtizedre	37
III.	A KUTATÁS ÉS A BEMUTATOTT EREDMÉNYEK HATÁSA ÉS VISSZHANGJA	
	39	
	Tézisekhez kapcsolódó kutatási és publikációs eredmények.....	39
	Oktatás, tantárgyfejlesztés.....	43
	További tudományos tevékenység.....	44
IV.	IRODALOMJEGYZÉK.....	45
V.	A TÉZISPONTOKHOZ KAPCSOLÓDÓ TUDOMÁNYOS PUBLIKÁCIÓK.....	47
VI.	TOVÁBBI TUDOMÁNYOS PUBLIKÁCIÓK.....	52

Ábrák jegyzéke

- 1. ábra: A sportversenyek, sportesemények, sportrendezvény hármass tartalmi lehatárolására 14
- 2. ábra: Útmodell..... 28

Táblázatok jegyzéke

- 1. táblázat: A sportrendezvények hatásai a hivatásos sport piacaira 17
- 2. táblázat: Szabadidősport - rendezvények hatásai a szabadidősport piacaira..... 21
- 3. táblázat: Nemzetközi sportrendezvények érintettjei, az érintett térképen elfoglalt helyük szerint 24
- 4. táblázat: Hazai rendezésű nemzetközi sportrendezvények lakossági megítéléséről szóló kutatásaim és publikációk, 2017- 2023 között 26
- 5.táblázat: Négyelemű kritériumrendszer parasportrendezvények stratégiai tervezésekor..... 31
- 6. táblázat: Nemzetközi tudományos konferencia előadások..... 41

I. A KUTATÁS ELŐZMÉNYEI

A sportgazdaság elméleti definíció alapján „a társadalmi tevékenység azon területe, ahol az emberek sportszolgáltatásokat állítanak elő, osztanak, cserélnek el és fogyasztanak akár aktív, akár passzív módon, hogy sportszolgáltatások iránti szükségleteiket kielégítsék” (András, 2017,4).

A nemzetközi sportrendezvények napjainkban a sportgazdaságtan egyik leglátványosabb és legfontosabb megnyilvánulási formáját képviselik. Ezek a nagyszabású rendezvények (Téli és Nyári Olimpiai Játékok, világbajnokságok és Európa-bajnokságok) nem csupán sportszakmai, hanem stratégiai és gazdasági szempontból is kiemelkedő súllyal bírnak. Egy-egy ilyen rendezvény komplex, multiplikátorhatású befolyást gyakorol a sportgazdaság teljes spektrumára: alakítja a piacok működését, befolyásolja a különböző szereplők döntéseit, és hosszú távú gazdasági, társadalmi és infrastrukturális hatásokat generál (Máté, 2022).

A sportrendezvényekkel szembeni társadalmi, gazdasági és politikai elvárások az elmúlt évtizedekben jelentősen átalakultak és egyre komplexebbé váltak. Míg korábban elsősorban a sportteljesítmény, a szórakoztatás és a közösségi élmény álltak a középpontban, mára a rendezvények stratégiai eszközzé váltak a gazdaságfejlesztés, a városmarketing, a fenntarthatóság, az innováció és a társadalmi bevonás területén. Ennek megfelelően a sportrendezvényekkel szembeni elvárások mennyiségben és minőségben is növekedtek. A sportrendezvényekkel szemben egyre erőteljesebb elvárásként jelenik meg a társadalmi és gazdasági megtérülés igazolása.

Kutatási területem a sportgazdaság, amely keretein belül vizsgálom a sportrendezvényeket, azok érintettjeit, működési jellemzőit, időbeli fázisait és hatásait, valamint azoknak a szervezőváros lakosai általi megítélését. 2013 óta foglalkozom ezzel a területtel. A kutatási téma nemzetközileg jól kutatott, ugyanakkor 2013-ben primer kutatás Magyarországon még nem került lebonyolításra. Első kutatásaimkor Magyarországon még nem volt stratégiai cél a hazai rendezésű nemzetközi rendezvények szervezése. Az elmúlt évtizedben azonban e terület dinamikus fejlődésen ment keresztül, és mára a globális sportgazdaságban, valamint hazai kontextusban is kiemelt jelentőségre tett szert.

Összesen 107 publikációval rendelkezem az MTMT-ben a habilitációs eljárás megindításakor. Az alábbi tézisfüzet célja a pályázó doktori (PhD) fokozata megszerzése óta végzett folyamatos tudományos munkájának és eredményeinek bemutatása.

Tanulmányaim 90 százalékának a sportrendezvények a témája magyar és angol nyelven egyaránt, 41 publikációm címében szerepel a sportrendezvény szó. Az elmúlt 5 évben 11 nemzetközi tudományos konferencián tartottam angol nyelvű előadást a témában, a European College of Sport Science (ECSS) és a European Association for Sport Management (EASM) konferenciákon visszatérően veszek részt előadóként. További publikációm is közvetett módon kapcsolódik a sportgazdasághoz. Kijelenthető, hogy az elmúlt 13 év számomra a sportrendezvények kutatásáról és elemzéséről szólt, amelynek első eredménye a 2019-ben megvédett doktori disszertációm volt, azóta pedig számos magyar és angol nyelven megírt publikáció, konferencia előadás és tantárgyfejlesztés kapcsolódik.

Magyarországon 1998 és 2002 között, valamint 2010 óta a sport kiemelt stratégiai ágazat, amelynek következményeként a sport kiemelt támogatásban részesül, lehetőségei hazai és nemzetközi szinten is kiemelkedőek. A sporton belül kiemelt területet jelentenek a sportrendezvények és ezáltal állami forrásokkal támogatottak a sporthoz szükséges létesítményi feltételeket biztosító programok és a nemzetközi sportrendezvények hazai szervezése. A nemzetközi sportrendezvények területén Magyarország 2017 óta kiemelkedően teljesít¹.

Kutatási területemen a hazai rendezésű nemzetközi sportrendezvények szervezését 2013-tól vizsgálom, ezen eredmények alapján kijelenthető, hogy „a nemzetközi sportrendezvények száma folyamatosan emelkedik és nem csak számuk, hanem sportági színvonaluk, presztízisük is erősen megnőtt”². Jó példa erre az első magyarországi többsportágas olimpiai rendezvény, az EYOF 2017 Győr, a hazánkba kétszer megrendezett vizes világbajnokság, az atlétikai világbajnokság, a technikai sportágak esetében pedig a Formula-1 után, a Kamion Európa Bajnokságot és a WTCC (World Touring Car Championship) fordulóit is Magyarország legnagyobb sportlétesítményében, a Hungaroringen rendezik³. Ahhoz, hogy a nemzetközi sportrendezvényektől elvárt pozitív hatások megvalósuljanak, a negatív hatásokat pedig elkerüljük vagy csökkentjük komplex stratégiai szemlélet szükséges (Máté, 2019) A kutatási

---

¹ András, K., Máté, T. (2015/a). Miért éppen Magyarország? Sport, Gazdaság, Nemzetközi sportrendezvények, In: Veresné, Somosi M. & Lipták, K. (szerk.). „Mérleg és Kihívások” IX. Nemzetközi Tudományos Konferencia = „Balance and Challenges” IX. International Scientific Conference: A Gazdaságtudományi Kar megalapításának 25. évfordulója alkalmából: Konferencia Kiadvány = Proceedings, Miskolc, Magyarország: Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar (2015) 948 p. 507-515., 9 p.

² Máté, T. (2017a): International sport programmes in Hungary between London and Rio In: Bukor, József; Korcsmáros, Enikő (szerk.) A Selye János Egyetem 2017-es "Érték, minőség és versenyképesség - a 21. század kihívásai" Nemzetközi Tudományos Konferenciájának tanulmánykötete: Zborník medzinárodnej vedeckej konferencie Univerzity J. Selyeho 2017, Komárno, Szlovákia: Selye János Egyetem, p. 251-260.

³ Máté, T. (2017b). Nemzetközi sportrendezvények Magyarországon: Londontól-Rióig In: Keresztes, Gábor (szerk.) Tavasz Szél 2017 Konferencia = Spring Wind 2017: Konferenciakötet II. Budapest, Magyarország: Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ) (2017) 570 p. pp. 319-328., 10 p.

téma az előzőkben felvázoltak következményeképpen felértékelődött. Az elmúlt években a Covid-19 okozta válság még inkább előtérbe helyezte a stratégiai szemléletet és az alkalmazkodás fontosságát.

A 2019-es PhD tanulmányaimban a nemzetközi sportrendezvények kimeneteleivel és azok a szervező város lakosai általi megítélésével foglalkoztam. Kutatásai témán alapvetően nem változott, de az elmúlt 13 év változásai és a terület fejlődése következtében a következő kérdések kerültek fókuszba:

- Hogyan határozható meg a sportrendezvények szerepe a sportgazdaságban? Milyen kapcsolat azonosítható a hivatásos és a szabadidősport rendezvényei és a hivatásos sport és a szabadidősport piaci között? Hogyan jellemezhető a szabadidősportrendezvények üzleti működése?
- Hogyan kapcsolódik a sportrendezvény a szervező várossal? Hogyan érhető el a hazai rendezésű nemzetközi sportrendezvények társadalmi támogatottsága?
- Melyek a sportrendezvények innovatív megközelítései, új kutatási irányai?

Mindezek kijelölték a következő főbb kutatási tématerületeket, amelyeken új tudományos eredményeket sikerült elérnem, Ezek kérdések a habilitációs eljárás kapcsán elemzésre és megválaszolásra kerültek a tézisek által. Röviden összefoglalva ezek a következők:

(1) Sportrendezvények szerepe a sportgazdaságban

A tézis a sportgazdaság kontextusába helyezni a sportverseny, sportesemény, sportrendezvény hármas fogalmi meghatározását. A két altézis által pedig bizonyításra kerül központi termékként való elhelyezése a sport üzleti működésében a hivatásos sport és a szabadidősport esetében egyaránt.

(1a) Hivatásos sport rendezvényei és a hivatásos sport piacainak kapcsolata

A (1a) altézis bemutatja, hogyan gyakorol hatást egy (nemzetközi) hivatásos sportrendezvény a hivatásos sport piacaira. A fogyasztó számára az a termék, amelynek megtekintéséért hajlandó fizetni, a közvetítési piac számára az a termék, amit közvetíteni tud, a játékosok esetében a sportrendezvényen nyújtott teljesítménye meghatározza a piaci értéküket, a szponzor számára lehetőséget nyújt a megjelenésre, az üzenetek közvetítésére, a jogtulajdonos a sportrendezvény logójával ellátott termék értékesítésével bevételre tehet szert.

(1b) Szabadidősport-rendezvények hatása a szabadidősport piacaira

Az altézis új tudományos eredménye, hogy a szabadidősport üzleti működéséből kiindulva feltárja a sportrendezvények kapcsolódási lehetőségeit és hatásait a szabadidősport piacaira. A rendezvények a fogyasztókkal való kapcsolatépítés és az elköteleződés erősítésének hatékony eszközei, mivel a személyes részvétel növeli a sport iránti elkötelezettséget. A szabadidősporthoz kapcsolódó vállalatok három módon kapcsolódhatnak ezekhez: szervezőként, illetve szponzorként vagy beszállító partnerként, amelyek révén a rendezvények katalizátorként járulnak hozzá a termékek megismertetéséhez, értékesítéséhez és a szabadidősport népszerűsítéséhez. A sikeres lebonyolításhoz a szabadidősport-szervezés és a rendezvényszervezés területéről egyaránt szükséges szakértelem. A rendezvényekhez kapcsolódó rajtsomagokban megjelenő merchandise-termékek erősítik a résztvevők érzelmi kötődését. A szabadidősport-rendezvények önálló terméként is értelmezhetők, amelyek megfelelnek a szponzorációs elvárásoknak, és lehetőséget biztosítanak a szponzorok megjelenésére, üzeneteik közvetítésére, valamint a fogyasztók közvetlen elérésére.

(2) Sportrendezvények és a szervező város kapcsolata

A tézis a sportrendezvények és a szervező város kapcsolatával foglalkozik, kiemelten a sportrendezvények társadalmi támogattságának kérdésével. Ezen a területen hoz létre egy Magyarországra alkalmazható többlépcsős kutatási modellt. Az elméleti kiindulópont az érintett felfogás adaptációja. A fejlesztett kutatási kérdőív a hazai környezeti és szervezési tényezők alapján került kialakításra. Majd kérdőív adatai alapján került létrehozásra az a lineáris regressziós útmodell, amely a független és függő változók közötti szignifikáns kapcsolat alapján megmutatja azok erősségét is. A modell további vizsgálatokban bizonyult alkalmazhatónak. E kutatási irány azonban nemcsak a társadalmi támogattság elemzésére nyújt új perspektívát, hanem egyúttal utat nyit a városok és sportrendezvények kapcsolatának további vizsgálatára. Különösen lehetővé teszi a sportrendezvények mint városfejlesztési eszközök gazdasági, társadalmi és területfejlesztési, regionális hatásainak feltárását, valamint a stratégiai tervezés és a városi döntéshozók közötti partnerségen alapuló együttműködések elemzését.

(3) Sportrendezvények innovatív megközelítései, új kutatási irányai

A sportrendezvények kutatása az elmúlt években új irányokkal és megközelítésekkel bővült, amelyek a hagyományos gazdasági és menedzsment-szemponatokon túl komplexebb társadalmi, stratégiai és jövőorientált kérdéseket is vizsgálnak. A változó globális környezet – például a társadalmi inklúzió erősödése, a biztonsági kihívások, valamint a technológiai és geopolitikai

átalakulások – új kutatási perspektívák megjelenését indokolja a sportrendezvények területén. E tézis három altézise olyan innovatív megközelítéseket mutat be, amelyek mentén az elmúlt három évben új kutatásokat valósítottam meg.

(3a) Paraspportrendezvények stratégiai tervezése

A paraspportrendezvények stratégiai tervezése innovációt hoz a sportrendezvények kutatásába, mert integrálja a társadalmi, gazdasági, marketing és logisztikai dimenziókat egy olyan komplex, inkluzív keretben, amely a hagyományos sportesemények kutatásában kevésbé jelenik meg. Az altézisben bemutatott kutatás következtetéseként kijelenthető, hogy annak érdekében, hogy a paraspportrendezvények által társadalmi célokat érthessünk el szükséges a stratégiai tervezés, amely az általunk megfogalmazott négyelemű kritériumrendszer alapján építhető fel: akadálymentesítés (hozzáférhetőség), szellemi akadálymentesítés, élsport és szabadidősport differenciált kezelése, finanszírozás.

(3b) Biztonság értelmezése a sportgazdaságban a sportrendezvények példáján

A biztonság sportgazdasági kontextusban való többdimenziós és stratégiai vizsgálata innovatív, mert a pandémia utáni nemzetközi sportrendezvények új működési logikáját, a fogyasztói élmény és a gazdasági hatások összefüggéseit teszi kutathatóvá, ami korábban kevésbé fókuszált terület volt. Az altézis arra a megállapításra jut, hogy a COVID-19 utáni nemzetközi sportrendezvények kiemelt szervezési tényezőjévé vált a biztonság kérdése. A biztonság relatív és szubjektív a sportgazdasági megközelítésben is. A biztonság különböző aspektusait szektorálisan különböztethetjük meg a sportrendezvények esetében. A nemzetközi sportrendezvények esetében 3 fő területet azonosíthatunk: sportlétesítmények biztonsága, sportolók biztonsága és a fogyasztók biztonsága.

(3c) A jövő sportrendezvényei

A nemzetközi sportrendezvények a sportgazdaság egyik legdinamikusabban fejlődő területe, ahol a gazdasági, marketing-, kommunikációs és technológiai dimenziók egyszerre jelennek meg. Ugyanakkor a terület erősen kitett a geopolitikai átrendeződésnek, a technológiai ugrásoknak, a fenntarthatósági elvárásoknak, valamint az üzleti modell-változásoknak.

A sportrendezvényekkel szembeni társadalmi, gazdasági és politikai elvárások az elmúlt évtizedekben jelentősen átalakultak és egyre komplexebbé váltak, ahhoz, hogy ezen elvárásoknak megfeleljenek, komplex stratégiai szemléletre van szükség. Az altézis arra keresi a választ, hogy: Milyen megalapozott jövőképek lehetségesek a sportrendezvények területén?

Ez a kutatási irány újszerűsége abban azonosítható, hogy a hagyományos sportrendezvény-kutatásoknál szélesebb, komplex és jövőorientált perspektívát kínál.

A három altézis közös metszete, hogy a sportrendezvényeket komplex, többdimenziós rendszerként értelmezi, amelyben a társadalmi inklúzió, a biztonság és a jövőorientált stratégiai szemlélet egyaránt meghatározó szerepet játszik. A kutatások rámutatnak, hogy a modern sportrendezvények sikeres tervezése és megvalósítása integrált megközelítést igényel, amely egyszerre képes kezelni a társadalmi elvárásokat, a kockázati és biztonsági tényezőket, valamint a hosszú távú, fenntartható fejlődési irányokat.

Szakirodalmi alátámasztás

Sportrendezvények komplex, stratégiai szemléletű tervezése

A sportrendezvények mint téma tárgyalásában a vezetői szemlélet, az érintettelmélet és a stratégiai megközelítés van jelen. Egy sportrendezvény szervezési lehetőségének elnyerése, megrendezése és elvárt pozitív hatásainak megvalósulása komplex stratégiai szemléletű tervezést igényelnek.

A hazai és a nemzetközi szakirodalom (néhány fontosabb) a sportrendezvények kimeneteleit többféleképpen csoportosítja, a leggyakoribb a hármas csoportosítás: impact (hatás), legacy (örökség), leverage (tőkeáttétel), amelyek egymással összefüggésben vannak.

A hatások vizsgálatának eredményei alapján a „sportrendezvény-iparban” arra a megállapításra juthatunk, hogy egy sportrendezvény önmagában nem vezet a befektető felek (tágabban értelmezve a kulcsérintettek) által kívánt eredményekhez. A pozitív hatások előidézéséhez, amelyek fenntartható örökséghez vezetnek, az érdekelt feleknek olyan mechanizmusokat kell létrehozniuk, amelyek megalapozzák a célok elérését.

Egy sportrendezvény hatásai többé-kevésbé automatikusan létrejönnek a rendezvény megvalósulásának következtében és átmeneti jellegűek, fokozatosan vagy néha nagyon gyorsan bekövetkeznek, és a rendezvény befejezése után elmúlnak (Gratton - Preuss 2008). Amennyiben ezek a rendezvény által létrejött hatások a befejezés után fennmaradnak, örökségnek (legacy) nevezzük őket. Gratton - Preuss (2008) így határozza meg az örökséget: tervezett és nem tervezett, pozitív és negatív, immateriális („puha”) és kézzelfogható („kemény”) örökség, amelyek a rendezvény után a szervezővárosban maradnak. A kemény örökség igen felismerhető példája a sportlétesítmények fejlesztése. A puha örökség többek között az emberek tapasztalataira, attitűdjeire és magatartására utal (Ruta, 2015), amelyek a

rendezvény által beépülhetnek. Az örökség tervezésekor figyelembe kell venni az idő és a tér fogalmát is, egy sportrendezvény hagyatéka idővel változhat (például fordulhatnak negatívból pozitívvá és fordítva). A leverage olyan stratégiák végrehajtása, amelynek célja a kívánt hatások és örökség kialakítása sportrendezvényekkel, azokat, mint emelő eszközt használva.

A nemzetközi sportrendezvény esetében a leverage/leveraging értelmezése több, mint a pusztán örökség tervezés, mivel a figyelem középpontjában a gazdasági, társadalmi és/vagy környezetvédelmi célok eléréséhez szükséges eszközök állnak. Kitűzött cél az egyes rendezvények integrálása a fogadó közösség általános termék- és szolgáltatáscsomagjába (Chalip 2014). Az örökségtervezés a rendezvényre koncentrál, a leveraging szemlélet pedig a közösségre, arra, hogy a rendezvényt hogyan integrálhatja a város fejlődésének folyamatában, annak marketing és menedzsment stratégiájába.

A sportrendezvények hatásait többféleképpen csoportosíthatjuk. A hatások három, négy vagy hat kategóriába is sorolhatjuk. A PwC (2005) által használt úgynevezett fenntartható fejlesztési értékelési keret hármas csoportosítása a gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi szempontokat veszi figyelembe. A gazdasági hatások közé a globális gazdasági hatásokat és üzleti támogatást, innovációt és diverzifikációt, a társadalmi hatások közé a demográfiai, foglalkoztatási és készségfejlesztési, valamint sportolási és kulturális örökséget, az egészségügyi hatásokat, a környezeti hatások közé pedig a hulladékkal, közlekedéssel, energiával kapcsolatos területeket sorolták (PwC, 2005).

Stocker és Szabó (2017) sportirányítási megközelítésében a nemzetközi sportesemények hatásait az általános csoportosításoknál szélesebb spektrumban, komplex stratégiai hatásrendszerben szükséges értelmezni. „A sportkormányzat szempontjából a legfontosabb hatások az adott sportszakmát közvetlenül érintő sportszakmai, sportpolitikai, valamint technológiai hatások” (Stocker, Szabó 2017, 60). Értelmezésük alapján „az adott helyszínen rendezett nemzetközi sportesemények hatásait az alábbi hatásrendszerben szükséges értelmezni, amelyek mind a versenysport, mind a szabadidősport események esetén értelmezhetők: Sportszakmai hatások (S), Sportpolitikai hatások (P), Társadalmi hatások (S), Gazdasági hatások (E), Technológiai hatások (T), Környezeti hatások (E)” (Stocker, Szabó 2017, 60). Kutatásaim során a hazai és a nemzetközi szakirodalom megismerése után, a

következő hatos csoportosítás használtam: 1. gazdasági^{4,5} és azon belül turisztikai hatások^{6,7}, 2. infrastruktúra, beruházások⁸, pénzügyi teher⁹, 3. társadalmi hatások, 4. közlekedési hatások, 5. környezeti hatások, 6. sportolási hatások.

Az elméleti megközelítések szerint egy sportrendezvény sikeressége csak akkor biztosítható, ha annak előkészítése stratégiai keretek között történik. A gazdasági hatások előzetes felmérése önmagában nem elegendő. Fontos a társadalmi, környezeti, turisztikai és szervezeti célok előzetes meghatározása, valamint az ezekhez kapcsolódó akciók megtervezése. Csak így biztosítható, hogy a sportrendezvény a kívánt hatásokat ténylegesen képes legyen kiváltani.

Összefoglalva: A sportrendezvények kapcsolódó elvárások az évek során jelentősen megnöttek, mert a sportipar globálissá, a rendezvények pedig komplex társadalmi-gazdasági projektté váltak. A mai elvárások egyszerre gazdasági, társadalmi, környezeti, politikai és technológiai természetűek, és a rendezvények vizsgálatát és értékelését rendszerszintű megközelítés teszi szükségessé.

---

⁴ András, K., Máté, T. (2016/c). Hazai rendezésű megasportesemények gazdasági hatása, START 1 : 1 pp. 13-24., 12 p. (2016)

⁵ Máté, T. (2014): Önkéntesség a nemzetközi sportrendezvényeken és munkájuk gazdasági hatásai In: Svéhlik, Csaba (szerk.) Szervezetek és vállalatok aktuális kérdései : IX. KHEOPS Tudományos Konferencia : Fialat kutatók tudományos fóruma : Előadaskötet, Mór, Magyarország : Kheops Automobil-Kutató Intézet (2014) pp. 80-88., 9 p.

⁶ Máté, T., András, K. (2016). Nemzetközi sportrendezvények turisztikai hatásai, In: Ivancsóné, Horváth Zs. & Darabos, F. (szerk.) „TURIZMUS ÉS INNOVÁCIÓ”: VIII. Nemzetközi Turizmus Konferencia 2016: Tanulmányok, Győr, Magyarország: Széchenyi István Egyetem (2016) 394 p. 221-234.

⁷ András, K., Máté, T. (2016/a). Nemzetközi sportrendezvények turisztikai hatásai, In: Rajnai, Z.; Fregán, B. & Marosné, Kuna Zs. (szerk.) Tanulmánykötet a 7. BBK előadásából, Budapest, Magyarország: Óbudai Egyetem, Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar (2016) 492 p. 6-17.

⁸ Máté, T. (2015). Hol laknak a „fehér elefántok”? Nemzetközi és hazai rendezésű sportrendezvények hatásai In: Hauck, Zs; Keresztes, ÉR; Poreisz, V; Tóbi, I (szerk.) Közgazdász Kutatók és Doktoranduszok II. Téli Konferenciája, Győr, Magyarország: Doktoranduszok Országos Szövetsége, Közgazdaságtudományi Osztály (2015) 404 p. pp. 117-127.

⁹ András, K., Máté, T. (2016/b). Nemzetközi sportrendezvény mint városfejlesztési ösztönző: Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál 2017 hatásai, és Győr lehetőségei, In: Karlovitz, J.T. (szerk.) Társadalom, kulturális háttér, gazdaság: IV. IRI Társadalomtudományi Konferencia, Komárno, Szlovákia: International Research Institute (2016) 488 p. pp. 78-83., 6 p.

II. ÚJ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK

A tézisfüzet ezen fejezetének feladata és célja, hogy tézispontokhoz, az azonosított tématerületekhez rendeltén bemutassam az általam elért, konkrétan megfogalmazott tudományos eredményeket. A tárgyalás során hivatkozásra kerülnek mind a kapcsolódó kutatások, mind azon publikációk, amelyeket önállóan, vagy társszerzőkkel készítettem. A tézispontokhoz kapcsolódó saját publikációk hivatkozása lábjegyzetekben történik, melyek pontosan megtalálhatók a tézisfüzet végén az irodalomjegyzékben. A következőkben tématerületi gondolkodást követve kerülnek bemutatásra a legfőbb új tudományos eredmények.

1. Sportrendezvények szerepe a sportgazdaságban

Kutatás háttere és kutatási célok

Kutatóként vettem részt azon kutatásban, ahol a sportgazdasági kutatások nemzetközi és hazai fejlődését vizsgáltuk^{10,11}(a Sportgazdasági Kutatóközpont tagjaként), ezen kutatás is megerősítette azon, hogy a nemzetközi sportrendezvények mint kutatási téma releváns és aktuális, a nemzetközi kutatottsága megalapozott elméleti keretet és kutatási gyakorlatot ad a hazai alkalmazáshoz.

Tudományos munkám alapja, hogy a sportrendezvények szerepét meghatároztam a sportgazdaságban. Ebben kiindulási pontként András (2014) által leírásra kerülő sportgazdaság fogalmát használtam, amely a gazdaság fogalmából eredeztethető, kiegészítve a sporttal összefüggésben fontos speciális tényezőkkel. A „sportgazdaság a társadalmi tevékenység azon területe, ahol az emberek sportszolgáltatásokat állítanak elő, osztanak, cserélnek el és fogyasztanak akár aktív, akár passzív módon, hogy sportszolgáltatások iránti szükségleteiket kielégítsék” (András, 2017, 4). A sportszolgáltatás résztvevője lehet aktív (szabadidősport) vagy passzív (hivatásos sport fogyasztója: helyszíni vagy médiafogyasztó) (András, 2014).

Ezen gazdálkodástudományi meghatározás középpontjában a fogyasztó áll, a sport két formáját különbözteti meg: hivatásos sport és szabadidősport. Ez a két forma a sportrendezvények csoportosíthatóságában is megjelenik.

A szabadidősport szabadidős tevékenység, ahol maga a sportoló a fogyasztó és az általa, önállóan végzett fizikai aktivitás célja a testmozgás, az egészség megőrzése vagy a rekreáció

---

¹⁰András, K.; Havran, Zs.; Kajos, A.; Kozma, M.; Máté, T. & Szabó, Á. (2019/a). A sportgazdaságtani kutatások nemzetközi és hazai fejlődése, *Vezetéstudomány* 50:12 136-148., 13 p.

¹¹ András, K.; Havran, Zs.; Kajos, A.; Kozma, M.; Máté, T. & Szabó, Á. (2019/b). A sportgazdaságtani kutatások nemzetközi és hazai fejlődése, *Magyar Sporttudomány Szemle* 20: 2(79) 32-33., 2 p. (2019/b)

(Szabó, 2012). A hivatásos sport esetében a mások sportolását néző, ezért fizetni hajlandó fogyasztó áll (András, 2003). „A hivatásos sport és annak „médiaképes” változatai, az ún. látványsportágak a szórakoztatóipar részévé váltak” (András, 2011).

A sportgazdaság kontextusában a sportrendezvények fogalmi kerete még nem kellően tisztázott (PF1 = problémafelvetés). Ennek megfelelően a kutatás során a kutatási cél (KC1), valamint a habilitációs eljárás első tézisének kiindulópontja a sportrendezvények fogalmi kereteinek tisztázása volt.

PF1: A sportgazdasági szakirodalomban a sportrendezvények fogalmi kerete még nem tisztázott. A sportrendezvények sportgazdaság kontextusbeli helye, funkciója és hatásainak módja eltérő értelmezések mentén jelenik meg, ami a témát a mai napig szakmai vita tárgyává teszi.

KC1: Sportrendezvények fogalmi kereteinek meghatározása a sportgazdaság kontextusában továbbá meghatározni a sportrendezvények szerepét a sportgazdaságban, a hivatásos és a szabadidősportban egyaránt.

Módszertan bemutatása

Módszertan: Szakirodalom feldolgozás, szekunder adatok elemzése

A tézis kidolgozásának módszerére a szakirodalom gyűjtését, feldolgozását, rendszerezését és összehasonlítását választottam további szekunder adatokat elemeztem. A szakirodalom feldolgozásában a hazai és a nemzetközi források felhasználására egyaránt támaszkodik. A fogalmi keretrendszer kidolgozásában az elmúlt 13 év forrásszerző és feldolgozó munkájára építtek, amelyet a munkáim szakirodalmi megalapozottságára végeztem el.

Eredmények ismertetése

Első lépésben a sportversenyek, sportesemények, sportrendezvény hármas tartalmi lehatárolására volt szükség. A rendezvényszervezés területén publikált Akadémia Kiadónál megjelent könyvfejezetben, a rendezvényszervezést mint üzleti tevékenységet mutatom be, kiemelve a rendezvény fő jellemzőit¹². A hazai és a nemzetközi szakirodalmakra építve alkottam meg a hármas szóhasználat sportgazdasági megközelítésű meghatározását, amelyet

---

¹² Máté, T. (2023). Rendezvényszervezés mint üzleti tevékenység In: Boros, Kitti (szerk.) Az üzleti és a kulturális rendezvények értékteremtő ereje, Budapest, Magyarország: Akadémiai Kiadó (2023) Paper: 2. fejezet

2017-ben publikáltam¹³, majd az elmúlt 10 év oktatási és kutatási tevékenysége alapján fejlesztettem ezeket. Alapértelmezésként a hivatásos sport kontextusába helyezve, majd a szabadidősport területén is.

A sportversenyek jelentik a kiindulási pontot, és a sportesemények meghatározásán keresztül jutunk el a sportrendezvények jellemzőinek összefoglalásához, amely a nemzetközi jelzővel kiegészülve adja a kategória legmagasabb szintjét.

1. ábra: A sportversenyek, sportesemények, sportrendezvény hármass tartalmi lehatárolására

Forrás: Saját szerkesztés, 2024

A sportverseny a teljesítmények összemérése és az eredmények alapján a sportteljesítmények rangsorolása. Például csapatsportágak esetében maga a mérkőzés. A sportverseny sportelméleti meghatározása a szakirodalom szerint a következő: „Szabályok által korlátozott és irányított játék, illetve küzdelem, amelynek döntő motívuma a győzni akarás, mások legyőzésének vágya, természetesen jobbra törekvés formájában, szociálisan elfogadott és magasan értékelt tevékenységi keretek között, kockázatvállalással, miután a verseny kimenetele mindig bizonytalan, mert a versenyhelyzet a kudarc, a sikertelenség lehetőségét is tartalmazza, végül a teljesítményt vagy annak egy-egy összetevőjét rövid intervallumba – olykor másodpercekbe – kell sűríteni.” (Rétsági et al 2011, 85)

A sportesemény és sportrendezvény közötti fő megkülönböztető tényező sportgazdasági szempontból a szervezési munka mértéke és a rendezvény gazdasági szempontból értelmezhető hatása, kimenetele (outputja). **Sportesemény alatt azt a sportverseny értjük, amely esetében**

¹³ Máté Tünde (2017b). Nemzetközi sportrendezvények Magyarországon: Londontól-Rióig p. 319-328., In: Keresztes, Gábor (szerk.) Tavasz Szél = Spring Wind 2017 [tanulmánykötet] 2. Budapest, Magyarország: Doktoranduszok Országos Szövetsége, (2017)

a sportszakmai szervezésre kerül a hangsúly, nincs gazdasági tevékenység. Például több csapat vesz részt a versenyben, kialakításra kerül egy lebonyolítási rend.

A sportrendezvények esetében elvárt a tudatos tervezés, és az alkotási folyamat. A sportrendezvény esetében megjelennek a (sport)gazdasági szempontok, a piaci szereplők aktivitásai. A sportesemények esetében a szervezés munka a sportszakmai részre koncentrál, a sportrendezvények esetében pedig a szervezés része az üzleti szemlélet, a bevétel szerzési lehetőség megteremtése, a szolgáltatások és a szórakoztatás.

E1: A hivatásos sport esetében a sportrendezvény, azon sportesemény, ahol a sportszakmai szervezésén túl a komplex stratégiai tervezés, az üzleti szemlélet is megjelenik. Sportrendezvény esetében sportverseny nyilvánosságot kap és a sportgazdaság piaci szereplői, a nézők, szurkolók, üzleti oldalról tekintve a fogyasztók megtekinthetik. A fogyasztó számára a sporteseményt kiemeli a hétköznapiakból, szórakoztat, élményt nyújt. Az érintettek közé belép a média, a szponzorok és a szolgáltató szektor szereplői. A termék (sportrendezvény) fogyasztója a verseny megtekintésén túl plusz szolgáltatásokat is igénybe vehet – például étkezési lehetőséget, szünetben szórakoztató műsort, nyereményjátékot. Ezeknek a sportrendezvényeknek a legmagasabb szintjét jelentik a nemzetközi sportrendezvények.

A fenti érvelést Dancsecz (2008) gyűjtése alapján két szakirodalmi hivatkozással erősíteném meg, miszerint a sportrendezvény nem más, mint a sportversenyek tervezett és egyedülálló együttese, amely jelentős érzelmi értékkel bír és ez a nézők és a résztvevők aktiválására, valamint a reklámüzenetek közvetítésére használható fel. Egy másik meghatározásban maga a sportverseny már a sportrendezvény részeként kerül említésre, és a rendezvény többi területe (kapcsolódó szolgáltatások) hangsúlyossá válik (Brehm, 2005).

A nemzetközi sportrendezvények¹⁴ olyan sportrendezvények, ahol a különböző országok versenyzői egy vagy több sportágban mérik össze teljesítményüket, nemzetközi szabályok szerint. A sportrendezvényt kiemelt érdeklődés kíséri, mind a helyszínen, mind a médián keresztül és médiaképes (András 2003a), a közvetítések által tömegekhez képes eljutni. A sportrendezvény a szórakozás legfelső szintjét nyújtja (a szórakoztatóipar része), kapcsolódó szolgáltatások kísérik. Mindez jellemzően látványsport esetében és a globális sportágakban (András, 2003b) valósul meg. A meghatározás néhány állítását tovább bontom: az a nemzetközi

---

¹⁴ A nemzetközi sportrendezvények definiálásakor, a jellemzők esetében András Krisztina fogalmi meghatározásait használom: globális sportágak, médiaképesség öt feltétele, látványsportág esetében.

sportrendezvény, amely televíziós és/vagy online közvetítés által a világ összes pontján követhető, megfelel a médiaképesség öt feltételének (András, 2003a). A követhetőségen túl fontos a közvetítés élvezhetősége, a sport látványa is. A nemzetközi sportrendezvények meghatározóan látványsportágak versenyei. Amelyek médiaképes hivatásos sportágak és esetükben a csere tárgya a sportrendezvény által nyújtott látvány és az ehhez kapcsolódó izgalom, tehát mások sportolása, mint szórakozás, mint látványosság. Ebben az esetben az élvezeti érték dominál (András, 2003a). Kiemelt figyelemben részesülnek, hiszen sportáguk legmagasabb presztízsű sportversenyeiről van szó. Globális sportág (András 2011b) alatt azokat értjük, amelyeket a földkerekség egészére vonatkozóan ismernek és szeretnek, mint például a labdarúgás. Az általam megfogalmazott nemzetközi sportrendezvény definícióban a nemzetközi sportrendezvények meghatározó tényezői közül a 1) nemzetköziséget, 2) az érdeklődés, részvétel nagyságát, 3) a médiaképességet, 4) a sport fajtáját, 5) a sportág keretrendszerét, valamint 6) a sportág ismertségét vettem alapul.

A szabadidősportban Szabó és szerzőtársai alapján a „közép-kelet-európai térség vizsgált országaiban a szabadidősport-szolgáltatásokban az üzleti szektor jelentős mértékű bővülését, erősödését tapasztalhatjuk, szabadidősportra fordított költségek növekedtek. A gazdaság és a szolgáltatások növekedésének köszönhetően a szabadidősport-szolgáltatók is virágozhatnak, és a fogyasztási kiadások is nagyobbak lehetnek ezen a területen” (Szabó et al, 2021, 144).

A szabadidősport esetében a sportrendezvény meghatározása sportgazdasági megközelítésben nem volt jelen a szakirodalomban. Ennek megalkotása esetében a szabadidősport definíciójából indultam ki, üzleti szemléletet alkalmazva. A szabadidősport Szabó (2021) definíciója alapján: szabadidőben önként végzett, rendszeres és nem rendszeres fizikai testmozgás, egy olyan értékteremtő rekreációs tevékenység, amelynek célja a teljesítőképesség és az egészség megőrzése, fejlesztése vagy helyreállítása, valamint a kikapcsolódás, szórakozás, az élmény, a testi-lelki jóllét érzésének elérése mind a sportolás időtartama alatt, mind utána (Szabó, 2021, 146). A szakirodalmi áttekintés alapján a szabadidősport-rendezvényeket a következőképpen definiáljuk:

E2: Szabadidősport-rendezvény, egy olyan rendezvény, amely szervezett keretet nyújt a fogyasztó (sportoló) számára, hogy a szabadidejében végzett fizikai testmozgását másokkal együtt végezze, kiemeli a sportolást a hétköznapiakból, különleges közösségi élménnyé tervezi azt.

A rendezvény a fizikai aktivitáson túl további értéket is teremt, további szolgáltatásokat szervez a fogyasztó számára (tanácsadás, sportszer és ruházat vásárlási lehetőség, szórakoztató programok). A szabadidősport-rendezvény része lehet a verseny, de nem szükségszerű feltétele az. A szabadidősport-rendezvény megvalósítja a szabadidősport céljait: egészség megőrzése, fejlesztése vagy helyreállítása, valamint a kikapcsolódás, szórakozás, az élmény, a testi-lelki jóllét érzésének elérése. Az élmény, a közösségben való sportolás kiemelt jelentőséggel bír. A szabadidősport-rendezvény turisztikai attrakció, amely vonzerőt jelent a látogatók és a szervező helyszín számára. Szervezés gyakorisága szerint a rendezvény lehet egyszeri és rendszeresen megszervezett¹⁵ .

Összegezve (E1 és E2) az első tézisben meghatározásra került a sportrendezvény fogalmának meghatározására a sportgazdaság kontextusában a hivatásos sport és a szabadidősport esetében egyaránt.

(1a) Hivatásos sport rendezvényei és a hivatásos sport piacainak kapcsolata

Az első tézishez kapcsolódóan vizsgáltam a hivatásos sport rendezvényei és a hivatásos sport piacainak kapcsolatát. **A hivatásos sport rendezvényei** a hivatásos sport központi termékei, amelyek a sportgazdaságban a hivatásos sport összes piacára hatást gyakorolnak. A sportrendezvények egy társadalmi környezetben beágyazottan jönnek létre, így hatásaik több helyen, multiplikatív módon¹⁶ és messze nem csak a sport területén jelennek meg, érvényesek¹⁷. A sportrendezvények hatásai a hivatásos sport piacaira a táblázatban kerül összefoglalásra.

1. táblázat: A sportrendezvények hatásai a hivatásos sport piacaira

Hivatásos sport piacai	Sportrendezvények hatásai a piacra
Fogyasztói piac	A sportrendezvény maga a termék, amelyre a fogyasztó jegyet vásárol, ha személyesen szeretne részt venni. Amennyiben távolról követi akkor pedig a közvetítéshez kapcsolódó szolgáltatást fog igénybe venni – streaming, televíziós előfizetés.
Közvetítési piac	„A nagy érdeklődést kiváltó sportesemények gazdasági jelentősége teremtette meg mind a nemzeti, mind a nemzetközi közvetítési jogok piacát.” (András, 2011a).

¹⁵ Máté T. (2024): Szabadidősport-rendezvények. Van-e élet a futóversenyeken túl? in Szabó Ágnes (szerk): A szabadidősport üzleti kérdései, Akadémiai Kiadó ISBN: 978 963 454 933 8

¹⁶ Máté, T., Gyömörei, T., Kovács, N. és Páthy Á. (2020). Győri sportrendezvények és az egészség – sport kapcsolataIn: Gyömörei, Tamás (szerk.) Egészség SPORT Gazdaság III. Győr, Magyarország: Mobilis Közhasznú Nonprofit Kft. (2020) pp. 10-28., 19 p.

¹⁷ Máté, T. (2019a): Nemzetközi sportrendezvények hatásai és a szervezőváros lakosai. Az Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál 2017, Győr példáján keresztül, PhD (Disszertáció), Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola

Játékos piac	A sportrendezvényeken nyújtott sportteljesítmény befolyásolja a játékos értékét pozitív és negatív irányba egyaránt. Lehetőség nyílik új tehetséges felfedezésére és a köztudatba való berobbanásra.
Merchandise piac	A sportrendezvényekhez kapcsolódóan logóval ellátott termékek kerülnek a piacra, aminek értékesítéséből a jogtulajdonosnak bevétele származhat.
Szponzorációs piac	A sportrendezvény egy olyan termék, amely jól szponzorálható, a nagy érdeklődésnek köszönhetően képes elérni a szponzor célcsoportját, felületet biztosít a szponzor megjelenésére, üzenete átadására.

Forrás: Saját szerkesztés, 2024.

A (1a) altézis bemutatja, hogyan gyakorol hatást egy (nemzetközi) hivatásos sportrendezvény a hivatásos sport piacaira. A fogyasztó számára a rendezvény a termék, amelynek megtekintéséért hajlandó fizetni, a közvetítési piac számára a rendezvény a termék, amit közvetíteni tud, a játékosok esetében a sportrendezvényen nyújtott teljesítménye meghatározza a piaci értéküket, a szponzor számára lehetőséget nyújt a megjelenésre az üzenetek közvetítésére, a jogtulajdonos a sportrendezvény logójával ellátott termék értékesítésével bevételre tehet szert.

(1b) Szabadidősport-rendezvények hatása a szabadidősport piacaira

A szabadidősporttal 2018-ban kezdtem el foglalkozni, először oktatási majd kutatási tevékenységgel által is. A területen végzett tevékenységem legjelentősebb eredménye, hogy magyar nyelvű könyvfejezeteket jegyzem ezen a területen ^{18,19}, Szabó Ágnes (2024) szerkesztette: A szabadidősport üzleti kérdései című, Akadémia Kiadó által kiadott tankönyvben, amely 2025-ben **MTA Publikációs Nívódíjat** kapott szakkönyv kategóriában, MTA IX. Osztály Gazdálkodástudományi Bizottság Ipar- és Vállalatgazdaságtan Albizottságában.

A sportgazdasági kutatásokban a figyelem jellemzően a hivatásos sportra irányul, miközben a szabadidősport gazdasági és társadalmi értékteremtése jelentős, mégis viszonylag kevésbé vizsgált terület. Ennek megfelelően habilitációs eljárás tézisei között kiemelten fontosnak gondolom a sportrendezvények vizsgálatát a szabadidősport gazdasági kontextusában, különös tekintettel azok értékteremtő és piaci szerepére. Az altézis célja, hogy a hivatásos sport

¹⁸ Máté T. (2024): Szabadidősport-rendezvények. Van-e élet a futóversenyeken túl? in Szabó Ágnes (szerk): A szabadidősport üzleti kérdései, Akadémiai Kiadó ISBN: 978 963 454 933 8

¹⁹ Kiss K. & Máté T. (2024): Sportturizmus – szabadidősport-turizmus in Szabó Ágnes (szerk): A szabadidősport üzleti kérdései, Akadémiai Kiadó ISBN: 978 963 454 933 8

központú sportgazdaságban vizsgálja a szabadidősport üzleti működését és ezen folyamatban a sportrendezvények szerepét.

A szabadidősport üzleti működésének végzett kutatások alapján megállapíthatjuk²⁰, hogy a szabadidősport-rendezvények a sportgazdaság egyik olyan területe, ahol az üzleti működés megvalósulhat²¹. A szabadidősport központi terméke a sportrendezvények, amely a szabadidősport összes piacára hatást gyakorol. Jelen altézisben ezen piacok és a szabadidősport-rendezvények kapcsolódásait, működését tekintem át és rendszerezem piaconként (összefoglalva a 2. táblázatban).

A szabadidősport területén működő üzleti vállalkozások számára a rendezvények szervezése a fogyasztókkal való kapcsolat fejlesztésére kiváló lehetőség^{22,23}. Egy rendezvényen való személyes részvétel elkötelezettséget mutat a sportolás iránt. A fogyasztó (sportoló) a rendezvényen a közösségben való sportolás élményét éli át²⁴, az extra motivációt, hogy másokkal együtt teljesítheti a kitűzött célt²⁵. A szabadidősport területén működő üzleti vállalkozások számára az sportolói elkötelezettség fejlesztésén túl, egy rendezvény jó bevételi forrás is. Lehetőség az üzleti elemek megvalósítására: szponzoráció kialakítására, merchandise - termékek létrehozására.

A szabadidősport szponzorálás jellemzően a sportrendezvények szponzorálását jelenti. A szabadidősport-rendezvények képesek olyan termékké válni, amelyek megfelelnek a szponzor elvárásainak. A szabadidősport és a rendezvények szponzorálása jellemzően inkább lokális, mint országos. A helyi rendezvényekhez jellemzően helyi szponzorok csatlakoznak, akik elsődleges célja a helyi résztvevők elérése. A szabadidősport-rendezvények jellemzője a széles körű elérés, a szponzor számára fontos szempont a magas résztvevők száma az adott

---

²⁰ Szabó, Á., Máté T., & Havran, Zs. (2021). A szabadidősport gazdasági szerepe Közép-Kelet-Európában. *Tér és Társadalom*, 35(2), 125-149.

²¹ Havran, Zs., Máté, T., Szabó, Á. (2020): Üzleti lehetőségek és állami szerepvállalás a fejlődő országok szabadidősportjában, XVII. Országos Sporttudományi Kongresszus, Győr, előadás

²² Havran, Zs., Kozma, M., András, K., Kajos, A., Kynsburg, Z., Máté, T., & Waskowski, Z. (2018). Why Do We Run Abroad? Short- And Long-Term Motives for Internationalization of Marathon Events, In: *Conference application*, (2018) p. 1

²³ András, K., Havran, Zs., Kajos, A., Kozma, M., Kynsburg, Z., Máté, T., & Szabó, Á. (2018). Közép-kelet-európai futóverseny körkép, *Magyar Sporttudományi Szemle* 19: 75 pp. 29-29., 1 p.

²⁴ Havran, Zs., András, K., Kajos, A., Kozma, M., Kynsburg, Z., Máté, T., Szabó, Á., & Waskowski, Z. (2020). A közép-kelet-európai maratonok fejlődése, nemzetköziesedése In: András, Krisztina (szerk.) III. SKEOF Konferencia - Sportgazdaságtani Kutatók és Egyetemi Oktatók Fóruma: A település és a sport XXI. századi kapcsolata - Absztraktkötet Budapest, Magyarország: Budapesti Corvinus Egyetem, Sportgazdaságtani Kutatóközpont (2019) 42 p. pp. 27-30.

²⁵ Havran, Z., Kozma, M., Máté, T., András, K., Kajos, A., Kynsburg, Z., & Waskowski, Z. (2020). Short term and long term motives for the internationalization of marathon events. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 11(3), 1-19.

rendezvényen, elvárás továbbá az állandóság, a rendszeres szervezés, a jó és magas minőségű szolgáltatás a fogyasztóknak és a szponzornak egyaránt. Azok a rendezvények képesek szponzor szerzésére, akik határozott elképzeléssel, nagyobb rendezvények esetében szponzorációs stratégiával rendelkeznek, és ajánlatot tudnak nyújtani a vállalatoknak.

A merchandise - termékek a szabadidősport-rendezvényekhez köthetően jelennek meg a piacon. Legjellemzőbben a rajtcsomag elemeként szerepelnek ezek a logóval ellátott termékek. Amikor a fogyasztó nevez az adott rendezvényre nem csak a részvételi lehetőséget vásárolja meg, hanem egy szolgáltatás-csomagot, amelynek része egy kézzelfogható termék is, a rendezvény logójával. A rajtcsomag több elemből áll össze és lehetőséget nyújt a szponzorok számára is a megjelenésre, a sporthoz kapcsolódó termékek elhelyezésére. A rajtcsomagon túli merchandise - termékek kereskedelme még gyerekcipőben jár, ezek olyan kivitelezésben valósulnak meg, ahol sem az évszám és sem egy konkrét szponzor nem jelenik meg a terméken, csak a logó, amely további években is értékesíthető. A szabadidősport-rendezvények merchandise - termékei (ezek között is leginkább a pólók) azt az üzenetet hordozzák, hogy „igen én ezt megcsináltam, lefutottam, átúsztam”. A résztvevők még évekkel később is büszkén viselik a teljesítményüket megtestesítő termékeket²⁶.

A szabadidősport-rendezvények esetében két terület, a sportszervezés és a rendezvényszervezés találkozik, tehát mindkét terület szakemberire szükség van egy sikeres rendezvény lebonyolítására. A jelenlegi rendezvény trendeknek megfelelően a szabadidősport-rendezvények területén is a kielégítendő fogyasztói igény a komplex élményen alapuló rendezvényélmény, amely egy jól átgondolt stratégia alapján kerülhet kialakításra, ahol nem csak sportolni lehet, hanem komplex szórakozást nyújt a sportolóknak és a kísérőknek egyaránt.

A szabadidősport ötödik piaca a sportszerek, felszerelések és a sportruházati piac, ezen piac vállalatai a szabadidősport-rendezvényekhez három módon és ezek kombinációiban kapcsolódhatnak. (1) Ezen piaci szereplők a szabadidősport-rendezvény szervezőjeként jelennek meg és céljuk egy olyan rendezvény létrehozása, amelyben szervező szerepet vállal, a saját elképzelései szerint valósítja azt meg, csak közvetett módon szolgálva a vállalat elsődleges célját. (2) A vállalatok a szabadidősport-rendezvény szponzoraként jelennek meg. Magyarországon a legnagyobb rendezvények szponzorai a sportszerek/sportfelszerelések/sportruházati piac vállalatai, amelyek olyan hosszú távú együttműködések hoznak létre, hogy az adott vállalat neve és a rendezvény neve összeforr.

---

²⁶ Máté T. (2024): Szabadidősport-rendezvények. Van-e élet a futóversenyeken túl? in Szabó Ágnes (szerk): A szabadidősport üzleti kérdései, Akadémiai Kiadó ISBN: 978 963 454 933 8

(3) A szabadidősport-rendezvényekhez kapcsolódóan beszállítói kapcsolat is létrejöhet. A vállalatok a „kölsönösen előnyös beszállítói kapcsolatok mellett marketinglehetőségeket látnak a beszállításban, nő az ismertségük, forgalmuk, javulhat az imázsuk, a társadalmi felelősségük megítélése, és ezáltal növekedhet a márkaértékük is” (Szabó, 2012).

2. táblázat: Szabadidősport - rendezvények hatásai a szabadidősport piacaira

Szabadidősport piacai (Szabó 2012 alapján)	Szabadidősport - rendezvények hatásai a piacokra
Fogyasztói piac	A rendezvények szervezése a fogyasztókkal való kapcsolat fejlesztésére kiváló lehetőség. Egy rendezvényen való személyes részvétel elkötelezettséget mutat a sportolás iránt.
Sportszerek, felszerelések, sportruházati piac	A piac vállalati szereplői három módon kapcsolódhatnak a rendezvényekhez (1) szervezés (2) szponzoráció (beszállítói partner). Mindhárom esetben a rendezvény katalizátor lehet a termékek megismertetésében és értékesítésében, a szabadidősport népszerűsítésében.
Szakember piac	Egy sikeres rendezvény lebonyolításához a szabadidősport szervezés és a rendezvényszervezés területéről is szükség van szakértelemre. A szabadidősport rendezvények feladatát, munkát jelentenek ezen szakemberek számára.
Merchandise piac	A rendezvények rajtsomagjában jelennek meg ezek a termékek, A résztvevők számára érzelmi kötődést alakítanak ki. A résztvevők még évekkel később is büszkén viselik a teljesítményüket megtestesítő termékeket.
Szponzorációs piac	A szabadidősport-rendezvények képesek olyan termékké válni, amelyek megfelelnek a szponzoráció elvárásainak. A rendezvényeken lehetőség van a szponzorok megjelenésére, üzenetek átadására, a fogyasztók elérésére.

Forrás: Saját szerkesztés, 2024.

E3: Összességében az 1a és 1b altézisek bemutatják, hogy a hivatásos sportrendezvények miként gyakorolnak hatást a hivatásos sport piacaira, míg a szabadidősport-rendezvények a szabadidősport piacainak működésére. Az elemzés igazolja, hogy a sportrendezvények a sport üzleti működésének központi termékei, mind a hivatásos sport, mind a szabadidősport kontextusában.

2. Sportrendezvények és a szervező város kapcsolata

A kutatás háttere és kutatási célok

A városok és a sportrendezvények közötti kapcsolat túlmutat az egyszerű együttműködésen: kölcsönösen egymásra ható rendszerként értelmezhető, amelyben a sportrendezvények nem csupán közösségi és rekreációs élményt nyújtanak, hanem egyre inkább a városfejlesztés, a gazdasági aktivitás és a társadalmi kohézió fontos eszközeivé válnak. E folyamatok sikerének egyik kulcstényezője a helyi társadalom támogatottsága, amely meghatározza a sportrendezvények hosszú távú elfogadottságát és beágyazottságát a városi környezetben. Ahhoz azonban, hogy ezek a hatások ne esetlegesek, hanem tudatosan tervezett és fenntartható folyamatok eredményei legyenek, elengedhetetlen a stratégiai szemléletű együttműködés a sportrendezvény-szervezők és a városi vezetők között.

Magyarországon a 2017-es FINA Vizes Világbajnokság jelentette a mérföldkövet a hazai szervezésű nemzetközi sportrendezvények tekintetében. Ezen időpont a rendezvényekhez kapcsolódó kutatások fejlődésében is meghatározó volt. Ebben az évben készítettem el Magyarországon elsőként egy hazai rendezésű nemzetközi sportrendezvényhez kapcsolódóan a szervezővárosok lakosait megszólító megkérdezést. Ezen kutatási téma és módszer nemzetközi szinten már megjelent, Magyarországon azonban kutatási rést jelentett.

PF2: Magyarországon 2017 előtt nem születtek olyan kutatások, amelyek a hazai rendezésű nemzetközi sportrendezvényeket érinteti megközelítésben, kiemelten a szervező város és annak lakosainak szemszögből vizsgálták volna. A társadalmi percepció és támogatás ekkor még nem töltött be meghatározó szerepet a rendezéstervezésben; a kérdés csak a budapesti olimpiai pályázat előkészítése során került valóban középpontba.

KC2: A kutatás célja egy többlépcsős, Magyarországra alkalmazható kutatási modell létrehozása a nemzetközi sportrendezvények elemzésére, amely a társadalmi megítélés tényezőire összpontosít.

Módszertan bemutatása

Módszertan: Elméleti szintézis, kérdőívfejlesztés, primer kutatás alapján modell kialakítása

Az elméleti kiindulópont az érintett felfogás adaptációja volt. A sportrendezvények stratégiai tervezésének első lépéseként a helyzetelemzés részeként az érintettelemzés kerül alkalmazásra, amely során meghatározásra kerülnek a belső, külső és kulcs érintettek. A kutatási rést egy, a szervező város lakosait megkérdező kérdőív fejlesztése képezte, amely a hazai környezeti és

szervezési tényezők figyelembevételével került kialakításra. Az elvégzett kérdőíves kutatás adatai alapján került kialakításra az a lineáris regressziós útmodell.

Eredmények

A tézis elméleti megközelítésének alapja az érintett felfogás. A nemzetközi sportrendezvények kiemelt jelentőségű projektként (állami támogatással kiemelt stratégiai jelentőséggel) kerülnek megszervezésre, megvalósításukra projektszervezet vagy vállalat jön létre (sportági szakszövetség hoz létre egy nonprofit vállalatot)²⁷. Az érintett felfogás kiindulópontja a társadalmi beágyazottság: az a tény, hogy a vállalat alapvető célja egy tag társadalmi rendszer keretei között valósul meg. A vállalat e tag rendszer összetevőivel (más szervezetekkel, intézményekkel, emberekkel) szoros kapcsolatban működik, és ezen összetevők kölcsönösen hatnak egymásra, befolyásolják, előnyösebb vagy hátrányosabb helyzetbe hozzák egymást (Chikán, 2017). A sportrendezvények elemzésekor, a stratégiai tervezésekor első lépésekor, a környezetelemzésben szükséges feltérképezni, hogy működésük, megvalósításuk során milyen szereplőkkel, milyen kapcsolatba kerülhetnek. Egy nemzetközi sportrendezvény egy adott társadalmi rendszer keretei között és adott környezetben valósul meg²⁸, Chikán (2017) alapján ennek a kapcsolatrendszernek, hálózatnak vannak olyan szereplői, amelyekkel a vállalat lényeges, tartós és többnyire kölcsönös kapcsolatban áll. Ezeket a szereplőket nevezzük a vállalati működés érintettjeinek (Chikán, 2017). Egy nemzetközi sportrendezvény működése során számos gazdasági és társadalmi szereplővel kerül kapcsolatba, az érintettek köre belső és külső érintettekre osztható. (Freeman 1984 alapján, András 2003a).

A kutatásaim összegző eredménye, hogy meghatározásra kerültek a nemzetközi sportrendezvények érintettjei. Érintett elemzést végeztem, amelynek eredménye egy érintett-térkép felvázolása. Itt a befolyásolási képesség, támogatás és elutasítás függvényében jelennek meg az előzőek szerint csoportosított külső és belső érintettek. Az érintett-elemzés segít felmérni a stakeholderek érdekeit, beleértve azokat, akik hatással vannak a nemzetközi sportrendezvényre, valamint azokat, akiket a rendezvény maga befolyásolhat (3. táblázat)²⁹.

---

²⁷ Máté, T. (2022a). Social perception and support—An international sports event from the perspective of the residents of the host city. *Society and Economy*, 44(4), 460-476.

²⁸ Máté, T. (2018b). Social impacts of international sport events—Based on experiences from European youth Olympic festival 2017 Győr. *Athens Journal of Sports*, 5(3), 227-242.

²⁹ Máté, T. (2019a): Nemzetközi sportrendezvények hatásai és a szervezőváros lakosai. Az Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál 2017, Győr példáján keresztül, PhD (Disszertáció), Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola

3. táblázat: Nemzetközi sportrendezvények érintettjei, az érintett térképen elfoglalt helyük szerint

Érintettek	Érintett-térképen való elhelyezkedésük háttérre
tulajdonosok = szervezési jog tulajdonosai	Egyértelmű érdekük a rendezvény támogatása, befolyásolási képességük magas, hiszen ők döntenek arról, hol lesz a helyszín.
hazai szövetség	A hazai szövetségben egységes támogatás szükséges a pályázathoz, anélkül nem lehetséges a pályázat sem.
állami és/vagy városi, helyi önkormányzat	Állami és/vagy városi, helyi önkormányzati garancia, állásfoglalás, elvi nyilatkozat, tehát a támogatás kifejezése elengedhetetlen része a folyamatnak.
szervező bizottság, szervezők	A szervező bizottság munkája a rendezvény megvalósítása, tehát a támogatásuk magas és a befolyásolási képességük is, hiszen ők látják el a menedzsment feladatokat a szervezésben.
sportolók	A sportoló számára fontos a verseny, a megmérettetés lehetősége, ezért támogatása adott, befolyásolási képessége pedig közepes, meghívásos verseny esetében erősebb.
fogyasztó=néző, szurkoló	A fogyasztók a nemzetközi sportrendezvény sikerességét a részvételükkel, érdeklődésük, elköteleződésük mértékével erősen tudják befolyásolni.
versenytársak	A versenytársak érdeke saját rendezvényük, programjuk népszerűsége, így ők egy versenytárs-rendezvényt kevésbé támogatnak, befolyásuk mértéke közepes.
média	A média érdeke, hogy legyen tartalom, amit közvetíthet, a tartalmat pedig a sportrendezvény hozza létre. Befolyása a rendezvény időzítésében és a versenyszámok lebonyolítási sorrendjében is megjelenik.
szállítók	A szállítók érdeke a megrendelés, így a rendezés támogatói. Befolyásolási képességük a szolgáltatási minőségükben jelenik meg.
szabályozó hatóságok, országos és helyi kormányzati intézmények	A szabályozó hatóságok érdeke a biztonság, a törvényi előírások betartása a sikeres lebonyolításhoz, így magatartásuk inkább támogató, befolyásolási képességük közepes.
a szervező ország/város állampolgárai	Az állampolgárok befolyásolási képessége erős, hiszen az olimpiai pályázatok esetében már többször meghiúsították a pályázati folyamatot. Támogatásuk ország és város és legfőképpen a sportrendezvény típusától és költségeitől függhet.
környezetvédők	A rendezvényhelyszín kialakításával kapcsolatos beruházások vagy a rendezvény környezetszennyezési hatásai ellen léphetnek fel tiltakozással.

Forrás: Saját szerkesztés, 2017

Ezen érintett elemzés eredménye, hogy a szervező ország/város állampolgárai kiemelt fontosságú érintettek (kulcsérintetteknek nevezhetjük őket). Az állampolgárok befolyásolási képessége erős, az olimpiai pályázatok esetében már többször meghiúsították a pályázati folyamatot. Támogatásuk ország és város és legfőképpen a sportrendezvény típusától és költségeitől függhet. A nemzetközi sportrendezvények szervezési lehetősége a városok körében

egyre kisebb népszerűségűek és társadalmi támogatottságuk a mélypontra érkezett ³⁰. Megállapítható, hogy a folyamat kiemelt szereplői a szervezőváros lakosai, a véleményük, támogatottságuk. A nemzetközi sportrendezvények egyik legfontosabb sikerkritériuma (a nemzetközi szervezetek által elismerten) a társadalmi támogatottság.

A kutatási módszer továbbfejlesztése az érintett-elmélet nemzetközi sportrendezvényekre való adaptációján alapul, amely lehetővé teszi annak vizsgálatát, hogy a magyarországi szervezővárosok lakosai, mint kulcsérintettek milyen tényezők alapján alkotnak véleményt a nemzetközi sportrendezvények hatásairól. A kutatás célja továbbá feltárni, hogyan valósulhat meg a társadalmi támogatottság, és milyen összefüggések állnak e jelenség mögött.

Kutatási tevékenységem jelentősége, hogy Magyarországon 2017 előtt még nem történt a szervezővárosok lakosait megszólító megkérdezés. Ez a társadalmi megítélést, véleményt elemző megközelítés új aspektust mutat az eddigi kiadások-bevételek, költségek és hasznok fókuszú elemzések mellett. A 4. táblázatban összefoglalom, mely rendezvények esetében került sor ilyen kutatásra és abból milyen publikációk születtek.

Az 4. táblázatban bemutatott kutatások közös pontja az alkalmazott kérdőív és az elemzési módszer. A kutatási folyamat megtervezésekor a rendelkezésre álló nemzetközi szakirodalom alapján kvalitatív és kvantitatív módszerek közül egyaránt választottam a kutatási témához a leginkább illeszkedőeket. A kvantitatív primer kutatásának célja annak felmérése, hogy a szervezőváros lakosainak milyen észlelései, tapasztalatai voltak, illetve vannak a nemzetközi sportrendezvények hatásairól a rendezvény előtt és alatt. A kvalitatív kutatás célja pedig a szervezőváros stratégiai szemléletének, akcióinak vizsgálata, majd az összefüggések meghatározása. A kvantitatív kutatási koncepció kialakítása nemzetközi szakirodalmi példák alapján történt, amelyet az alább felsorolt három tanulmányra alapoztam, ezekből építkezve került felépítésre a saját kutatási tervem és a kérdőív. (1) Anne-Line Balduck, Marc Maes, Marc Buelens (2011): The Social Impact of the Tour de France: Comparisons of Residents' Pre- and Post-event - Genth, Belgium, (2) Brendon Knott, Kamilla Swart, S. Visser (2015): The impact of sport mega-events on the quality of life for host city residents: Reflections on the 2010 FIFA World Cup - Cape Town, South Africa, (3) Engin Üngüren, Yaşar Yiğit Kacmaz, Murat Yetkin (2015): Local Residents Perceptions of the Impacts of Hosting National and International Sporting Events - Alanya, Törökország.

---

³⁰ Máté, T. (2020). Involvement and evaluation - An international sports event from the perspective of the residents of a host city (2020), 25th Annual Congress of the European College of Sport Science, konferencia előadás

4. táblázat: Hazai rendezésű nemzetközi sportrendezvények lakossági megítéléséről szóló kutatásaim és publikációk, 2017-2023 között

Rendezés éve	Rendezvény és város	Publikáció
2017	Gyulai István Memorial Magyar Nagydíj, Székesfehérvár	31, 32, 33
2017	Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál 2017, Győr	34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42
2018	Gyulai István Memorial Magyar Nagydíj, Székesfehérvár	43, 44, 45, 46

³¹ Máté, T. (2018a). The Impacts of International Sport Events: Case Studies of Two Hungarian Cities, Győr and Székesfehérvár. *Economics*, 6(5), 401-414.

³² Máté, T. (2018d). Nemzetközi sportrendezvények a szervező város lakosai szemszögéből: A Gyulai István Memorial Atlétikai Magyar Nagydíj – Székesfehérvár pilot kutatás eredményeinek bemutatásával, *Magyar Sporttudományi Szemle*, 19: 75 (3) pp. 64-65., 2 p.

³³ Máté, T. (2019b). Nemzetközi sportrendezvények a szervező város és a lakosai szemszögéből. A Gyulai István Memorial Atlétikai Magyar Nagydíj 2017 – Székesfehérvár pilotkutatás. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 20(1(78)), 10–19.

³⁴ Máté, T. (2018b). Social impacts of international sport events–Based on experiences from European youth Olympic festival 2017 Győr. *Athens Journal of Sports*, 5(3), 227-242.

³⁵ Máté, T. (2018c). Social impacts of international sport events – based on experiences from EYOF 2017 Győr (2018), 18th Annual International Conference on Sports: Economic, Management, Marketing & Social Aspects, Athens, Greece, 14-17 May 2018, konferencia előadás

³⁶ Máté, T. (2018e). Local residents perceptions of the impacts of hosting international sport events – based on experiences from EYOF 2017 GYŐR, In: Korcsmáros, Enikő (szerk.) A Selye János Egyetem 2018-as X. Nemzetközi Tudományos Konferenciájának tanulmánykötete = Zborník X. medzinárodnej vedeckej konferencie Univerzity J. Selyeho – 2018, Komárno, Szlovákia: Selye János Egyetem (2018) 380 p. pp. 183-193., 11 p.

³⁷ Máté, T. (2019a): Nemzetközi sportrendezvények hatásai és a szervezőváros lakosai. Az Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál 2017, Győr példáján keresztül, PhD (Disszertáció), Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola

³⁸ Máté, T. (2019c): Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál 2017 Győr a társadalmi hatások tükrében: European Youth Olympic Festival 2017 Győr in the light of social impacts, In: Reisinger, Adrienn; Kecskés, Petra; Buics, László; Berkes, Judit; Balassa, Bernadett (szerk.) "Kulturális gazdaság". Kautz Gyula Emlékkonferencia elektronikus formában megjelenő kötete Győr, Magyarország: Széchenyi István Egyetem (2019) 420 p. pp. 1-11., 11 p.

³⁹ Máté, T. (2022a). Social perception and support–An international sports event from the perspective of the residents of the host city. *Society and Economy*, 44(4), 460-476.

⁴⁰ Máté, T. (2022b). Bevonódás és értékelés-egy nemzetközi sportrendezvény, a Győri Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál (EYOF) a lakosság szemszögéből. *VEZETÉSTUDOMÁNY*, 53(6), 65-81.

⁴¹ Máté, T., & Kajos, A. (2023). Social Perception and Attitude Towards International Sporting Events of Local Residents. *Journal of Tourism and Services*, 14(27), 118-135.

⁴² Máté, T., Kajos, A., & Havran, Z. (2024). The importance of measuring the perceptions of local residents–two major international sporting events in Hungary. In: Swart, Kamilla; Storm, Rasmus K.; Solberg, Harry A. (szerk.) *Research Handbook on Major Sporting Events*, Edward Elgar Publishing (2024) pp. 801-815., 15 p.

⁴³ András, K., Havran, Zs., Kajos, A., & Máté, T. (2018). Nemzetközi sportrendezvények szerepe a városfejlesztésben és a sportolási szokásokra vonatkozóan – A székesfehérvári Gyulai István Memorial Atlétikai Magyar Nagydíj elemzése In: A Donáth Tibor emlékének szentelt 48. Mozgásbiológiai Konferencia, Budapest, Magyarország: Testnevelési Egyetem (2018) 41 p. pp. 23-24., 1 p.

⁴⁴ András, K., Máté, T., Havran, Z., & Kajos, A. (2020a). Nemzetközi sportrendezvények szerepe a városfejlesztésben és a sportolási szokásokra vonatkozóan: A székesfehérvári Gyulai István Memorial Atlétikai Magyar Nagydíj elemzése, *Magyar Sporttudományi Szemle*, 21(83), 13–22.

⁴⁵ Máté, T., András, K., Havran, Zs. & Kajos, A. (2020c). The Effects of an International Sporting Event with the Eyes of the Local Residents - The Case of Gyulai István Memorial: Hungarian Athletics Grand Prix, 28th European Sport Management Virtual Conference, konferencia előadás

⁴⁶ Máté, T., András, K., Havran, Zs. & Kajos, A. (2020c). The Effects of an International Sporting Event with the Eyes of the Local Residents - The Case of Gyulai István Memorial: Hungarian Athletics Grand Prix. In: BOOK OF ABSTRACTS. 28th European Sport Management Virtual Conference. 17. September - 25. September 2020[s.l.], Nemzetközi: European Association for Sport Management (2020) 451 p. pp. 260-261., 2 p.

2020	„SPORT-ÉRTÉK” kutatás A hazai rendezésű nemzetközi sportrendezvények megítélése	47, 48
2020	2015-2020 közötti nemzetközi sportrendezvények lakossági megítélése Győrben	49, 50
2023	Atlétika Világbajnokság, Budapest, Z generáció	folyamatban

Forrás: Saját szerkesztés, 2024

A fent említett tanulmányok lehetőséget biztosítottak arra, hogy a kérdőív összeállításában már használt, valid, érvényes vizsgálati eszközt alkalmazzak. A saját kérdőív összeállítása során kiemelt figyelmet kapott a magyarországi értelmezhetőség. A kérdőívet egy pilot kutatás keretében Székesfehérvár esetében teszteltem. A kérdőív három fő blokkból áll: (1) általános bevezető kérdések, a város szolgáltatásainak értékelése, a nemzetközi sportrendezvények szervezési lehetőségének általános megítélése, (2) attitűd kérdések - hatások értékelése, (3) információk kérése a kitöltőről – szabadidejének eltöltése, sporttal kapcsolatos szokások, szociodemográfiai jellemzők, életszínvonal.

Az általam fejlesztett kérdőívben kiemelten fókuszáltam a hazai környezeti tényezőkre, a kérdőív minél jobb hazai adaptációjára, így ezeket mérlegelve a következő csoportelnevezéseket használom a kérdőívben: (1) Gazdasági hozzájárulás (2) Gazdasági hozzájárulás – azon belül turisztika (Reklámsz köz és márkaérték-növekedés helyett) (3) Infrastruktúra-fejlesztés és sportberuházások odavonzása (4) Pénzügyi teher és a ki nem használt kapacitások problémája (5) Társadalmi interakció (6) Közlekedéssel kapcsolatos tapasztalatok (forgalomtorlódási hatások helyett) (7) Környezeti károk (8) A sportkultúra inspirációja. A kérdőívben a kitöltők az attitűdkérdések során 41 pozitív és negatív állítást ötfokozatú Likert-skálán értékelhetnek.

A modellalkotás célja, hogy feltárjam, hogy a hatások megítélésében milyen tényezők játszanak szerepet, azok milyen erősségűek, közvetlenek vagy közvetettek? A modell kialakítását lineáris regresszió alkalmazásával végeztem el, amely egy olyan paraméteres eljárás, mely feltételezi a magyarázó (X) és a magyarázott (y) változó közti lineáris kapcsolatot. „Minél szorosabb két

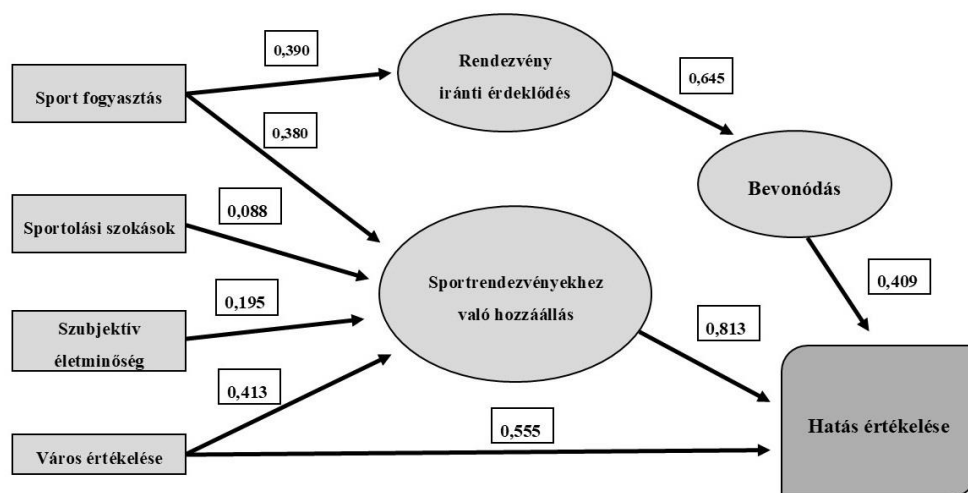
⁴⁷ Máté, T., András, K., Havran, Zs., Kajos, A., Kynsburg, Z., Kozma, M. & Szabó, Á. (2021). „SPORT-ÉRTÉK” kutatás – A gyorsjelentés eredményei, Magyar Sporttudományi Szemle 22: 3 pp. 82-82., 1 p.

⁴⁸ András, K., Havran, Zs., Kajos, A., Kynsburg, Z., Kozma, M., Máté, T. & Szabó, Á. (2020). „SPORT – ÉRTÉK” KUTATÁS, 43 p. (2020) Budapesti Corvinus Egyetem Vállalatgazdaságtani Intézet

⁴⁹ Máté, T., Páthy, Á., Gyömörei, T., Kovács, N. (2020b): Örökség és érték: Győrisportrendezvények társadalmi hatásai a lakosság szemszögéből, In: Katona, Zsolt Bálint (szerk.) Egészség Sport Gazdaság IV. Konferenciakötet, Győr, Magyarország: Mobilis Közhasznú Nonprofit Kft. (2020) pp. 78-94., 14 p

⁵⁰ Máté T., Páthy Á. & Gyömörei T. (2021a): Sporting events in Győr – the issue of social support, Sport- és egészségtudományi füzetek, 5(4), 81–97., DOI: 10.15170/SEF.2021.05.04

változó kapcsolata, annál kisebb lesz az előrejelzés hibája” (Balázs, 2011, 3). A regressziós modellben hét független változó került kialakításra. 1. Sportfogyasztás 2. Sportolási szokások 3. Szubjektív életminőség 4. Város értékelése 5. Rendezvény iránti érdeklődés 6. Sportrendezvényhez való általános hozzáállás 7. Bevonódás. A hét független változó kétszintű hierarchiában helyezkedik el a modellben. A független változók két szintje egymásra épül, ezáltal vizsgálhatók a közvetlen, illetve közvetett hatások is. A hatások vizsgálata esetében egyrészt arra koncentráltam, hogy van-e szignifikáns kapcsolata a független és függő változók között, másrészt pedig ezen hatások erősségét is vizsgáltam. Ennek eredményeképpen egy útmodell rajzolható fel. Az alábbi ábrán a 2017-es kutatásom eredményei láthatóak.

2. ábra: Útmodell

Forrás: Máté, T. (2019a): Nemzetközi sportrendezvények hatásai és a szervezőváros lakosai. Az Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál 2017, Győr példáján keresztül, PhD (Disszertáció), Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola

Elsődlegesen három kapcsolat határozható meg közvetlenül a 2017-es eredményekben. A legerősebb kapcsolat a sportrendezvényekhez való hozzáállás, a város értékelése, majd a személyes, aktív bevonódás és a hatások értékelése között van. A modell utakat jelöl. A város pozitív értékelése közvetlen módon meghatározza a hatások értékelését, azonban meghatározza a sportrendezvényekhez való hozzáállást is⁵¹. 2021-es publikációmban a modellt alkalmazva arra a kérdésre kerestük a kérdést, hogy aki szereti a sportot az támogató attitűddel rendelkezik-e a rendezvények szervezésével kapcsolatban⁵².

⁵¹ Máté, T. (2019a): Nemzetközi sportrendezvények hatásai és a szervezőváros lakosai. Az Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál 2017, Győr példáján keresztül, PhD (Disszertáció), Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola

⁵² Máté, T., Kajos, A. (2021b). Social support for international sports events Those who love sports also have a supportive attitude? Konferencia előadás, Angol nyelven, 2021.09.16., EASM Festival of Sport Management Research and Practice, “The New Normal for Sport Events and Tourism”

E4: A tézis a sportrendezvények és a szervező város kapcsolatában, a társadalmi támogatottság vizsgálatával foglalkozik, ezen a területen hoz létre egy Magyarországra alkalmazható többlépcsős kutatási modellt. Az elméleti kiindulópont az érintett felfogás adaptációja. A sportrendezvények stratégiai tervezésének első lépéseként a helyzetelemzés részeként az érintettelemzés kerül alkalmazásra, amely során meghatározásra kerülnek a belső, külső és kulcs érintettek. A kérdőív a hazai környezeti és szervezési tényezők alapján került kialakításra. A kérdőív adatai alapján került kialakításra az a lineáris regressziós útmodell, amely a független és függő változók közötti a szignifikáns kapcsolta alapján megmutatja azok erősségét is. A modell utak jelölésére is alkalmas. A modell további vizsgálatokban bizonyult alkalmazhatónak.

E kutatási irány azonban nemcsak a társadalmi támogatottság elemzésére nyújt új perspektívát, hanem egyúttal utat nyit a városok és sportrendezvények kapcsolatának további vizsgálatára. Különösen lehetővé teszi a sportrendezvények mint városfejlesztési eszközök gazdasági, társadalmi és területfejlesztési, regionális hatásainak feltárását, valamint a stratégiai tervezés és a városi döntéshozók közötti partnerségen alapuló együttműködések elemzését.

3. Sportrendezvények innovatív megközelítései, új kutatási irányai

Az elmúlt években a sportrendezvények kutatási lehetőségei jelentősen kitágultak, és új fókuszokat kaptak, amelyek túlmutatnak a hagyományos gazdasági és menedzsment kérdéseken. A társadalmi változások, a biztonsági követelmények, a technológiai fejlődés és a geopolitikai átalakulások új kutatási irányokat indokolnak, amelyek komplex és stratégiai megközelítést igényelnek. A jelen tézis három altézise ezekre az innovatív irányokra építve mutatja be az elmúlt három évben végzett, új kutatásaim eredményeit.

(3a) Paraspportrendezvények stratégiai tervezése

A kutatás háttere és célja

A 2006-os ENSZ egyezmény kimondja, hogy egyenlő jogok, lehetőségek illetik meg a fogyatékossgal élőköt. Sipos Borbála kutatótársammal végzett kutatásunk koncepciójának alapját az adta, hogy Magyarországon a nemzetközi sportrendezvények szervezése által olyan infrastruktúra és szellemi tőke, tudás, know-how jött létre, amely a parasport esetében is hasznosítható. Célunk volt feltérképezni azokat a lehetőségeket, hogy mi szükséges ahhoz, hogy Magyarországon egy sikeres nemzetközi parasport-rendezvénysszervezés valósulhasson meg, mely hosszútávon javíthatja a fogyatékossgal élők helyzetét⁵³.

PF3: Magyarországon a 2011-es népszámlálás alapján a fogyatékossgal élők közel 73%-a tapasztal akadályozottságot a mindennapi élete során. A fogyatékossgal élők életminőségének javításának egyik eszköze lehet a sport, ezen lehetőségekhez való hozzáférés azonban korlátozott. A parasport láthatóvá teszi, hogy a fogyatékossg nem lehet kizáró ok.

KC3: Inklúzió, szemléletformálás. Azon tényezők azonosítása, amelyek szükséges ahhoz, hogy Magyarországon egy sikeres nemzetközi parasport-rendezvénysszervezés valósulhasson meg, mely hosszútávon javíthatja a fogyatékossgal élők helyzetét. A tényezők alapján egy kritériumrendszer létrehozása.

Módszertan bemutatása

Módszertan: Szekunder kutatás, dokumentum elemzés, primer kutatás

Kutatásunkban három forrás eredményeit összegeztük. Elsőként szekunder források feldolgozásával már megrendezett nemzetközi parasportrendezvények jó gyakorlatait és

---

⁵³ A tézis a következő publikáción alapul: Sipos, B., & Máté, T. (2024a). Nemzetközi parasportrendezvények stratégiai tervezése. *Vezetéstudomány-Budapest Management Review*, 55(4), 31-45.

hiányosságait elemeztük. Második lépésben a paralimpia esetében Nemzetközi Paralimpiai Bizottság (IPC) által kiadott kézikönyvben meghatározott elvárásokat vizsgáltuk. Harmadik lépésben pedig primer forrásokat feldolgozva vizsgáltuk a magyarországi helyzetet.

Eredmények:

Megközelítésünkben a stratégiai szemlélet, a leverage által jelenik meg a folyamatokban. A téma innovatív megközelítése, hogy a rendezvényre, mint eszköz tekint a komplex cél elérése érdekében. Figyelmünk középpontjában a parasportrendezvények általi társadalmi és környezeti célok elérése áll. Elméleti keretünk szerint a „örökségtervezés az eseményre koncentrál, a sportrendezvény leverage pedig a közösségre, arra, hogy a rendezvényt és annak hatásait hogyan integrálhatja a szervezőváros stratégiájába” (Máté, 2022a, p. 67). Elméleti kiindulópontunk volt, hogy egy nemzetközi szintű sportrendezvény hatást gyakorol az adott ország társadalmára, így egy nemzetközi parasportrendezvény felhívhatja a figyelmet a fogyatékosággal élő lakosságra. A korábbi tézisekben megfogalmazott sportrendezvény definíciót a parasport területén használva jelen téziszűzetben meghatározásra kerül a parasportrendezvény definíciója is: Olyan sportrendezvény, ahol a sportverseny résztvevői a fogyatékosággal élő sportolók, amennyiben különböző országokat képviselnek a teljesítményük összemérése során, nemzetközi parasport-rendezvényről beszélhetünk. A parasportrendezvény esetében jelen vannak az üzleti szereplők: fogyasztók, média és a szponzorok.

Kutatásunk eredménye és újdonsága, hogy a nemzetközi példák sikerkritériumaira és a paralimpia esetében az IPC által kiadott kézikönyv irányelveire építve fogalmaztuk meg azt a négy elemű kritériumrendszert, amelyre alapozva valósulhat meg egy sikeres nemzetközi sportrendezvény, szerte a világban és Magyarországon egyaránt (6. táblázat). Kutatási eredményeink alapján kijelenthető, hogy nemzetközi parasportrendezvények esetében is kiemelten fontos a komplex stratégiai tervezés.

5.táblázat: Négyelemű kritériumrendszer parasportrendezvények stratégiai tervezésekor

Nemzetközi példák	IPC irányelvek	Konklúzió
Ép sportolókra kalibrált sportlétesítmények, turisztikai látványosságok nem hozzáférhetőek	Nemcsak sportlétesítmény szintjén, városfejlesztésben is akadálymentesítés	Akadálymentesítés. Hozzáférhetőség
A társadalom tájékozatlan a fogyatékosággal élőkkel kapcsolatban	Oktatási program	Szellemi akadálymentesítés.

Élsportra helyezett hangsúly a kampány során	Foglalkozni kell a fogyatékossgal élők sportjával az alapoktól	Élsport és szabadidősport, differenciált kezelése.
Költségek sporteszközök és hiányzik a szponzoráció.		Finanszírozás.

Forrás: Sipos-Máté, 2024

Akadálymentesítés. Hozzáférhetőség. Infrastrukturális fejlesztésekre, átalakításokra, nem csak a sportlétesítmények esetén, hanem város szinten, általánosságban akadálymentesítésre és hozzáférhetőségre van szükség. A város szintű akadálymentesítés a rendezvény örökségeként beépülnek, hosszú távon fenntarthatóak. **Szellemi akadálymentesítés.** A tájékozatlanság, tudatlanság bizalmatlanságot, sokszor előítéletességet szül. Ennek feloldására feltétlen szükség van ahhoz, hogy egy sikeres rendezvényszervezés történhessen. A társadalomba beivódott szemléleteken változtatni kell. Ennek egyik legjobb módja az oktatás. **Élsport és szabadidősport, differenciált kezelése.** A szabadidősport fejlődése, a fizikai aktivitás növekedésének elérése korunk egyik legnagyobb kihívása (Szabó, Havran & Máté, 2021). A paralimpiai mozgalom, az olimpiai mozgalomhoz hasonlóan az élsportot propagálja és azt feltételezi, a rendezvény katalizátora lesz annak, hogy a társadalom nagy része sportolni kezdjen. Azonban a paralimpiák esetében ez nem bizonyított, a lakosság leginkább az elérhetetlen szintű sportteljesítményt látta meg a szereplésükben, nem a sportolás, mozgás örömét. A para élsport kevesek kiváltsága és lehetősége, így minden esetben törekedni kell arra, hogy az összes fogyatékossgal, sérültségi kategóriát mutassák be, ismertessék és a szuperhősök eredményei a fogyatékkal élők hétköznapi sporttevékenységét inspirálja. **Finanszírozás.** A parasport és a parasportrendezvények esetében kulcskérdés a finanszírozás helyzete. A nagyobb horderejű parasportrendezvények magas költségvetésűek, amelyek csak kormányzati támogatással, kormánygaranciával valósíthatók meg.

E5: Az altézisben megfogalmazásra került a parasportrendezvény fogalma. A bemutatott kutatás következtetéseként kijelenthető, hogy azért, hogy a parasportrendezvények által társadalmi célokat érhesünk el szükséges a stratégiai tervezése, amely az általunk megfogalmazott négyelemű kritériumrendszer alapján építhető fel: Akadálymentesítés (Hozzáférhetőség). Szellemi akadálymentesítés. Élsport és szabadidősport, differenciált kezelése. Finanszírozás. A parasportrendezvények stratégia tervezésének ezen kritériumrendszer lehet a kiindulási alapja.

(3b) Biztonság értelmezése a sportgazdaságban a sportrendezvények példáján

A kutatás háttere és célja

A sportgazdasági trendekben régóta szereplő a biztonság kérdése. 2020 óta azonban ezen terület új értelmezést kapott és az egészségügyi biztonság vált a fő kérdéssé⁵⁴. A COVID-19 sportra gyakorolt pozitív és negatív hatásai a sport minden területén megjelent és ezáltal az új technológiák és megoldások iránti igény is megnőtt (Glebova et al. 2022). 2020 – 2022 között az egészségügyi helyzet a tömegeket vonzó nemzetközi sportrendezvényeket és azokat, a helyszínen, személyesen megtekintő fogyasztókat érintette leginkább. Ismerve az elmúlt évek kihívásait a biztonság megvalósítása komplex feladat, amely a sportgazdaság területén többféle aspektusban jelenik meg és veszélyek és a kockázatok csökkentése összehangolt intézkedéseket követel.

PF4: A rendkívüli egészségügyi helyzet rávilágított arra, hogy a biztonság megvalósítása a sportgazdaságban komplex és sokdimenziós feladat, amely a szervezési, működtetési, fogyasztói és egészségügyi aspektusok összehangolását igényli. A járvány következtében megerősödött biztonsági elvárások tartós változásokat indítottak el a sportfogyasztásban, a sportrendezvényszervezési gyakorlatban és a sportgazdasági döntéshozatalban. Mindez szükségessé teszi a biztonság újraértelmezését és tudományos igényű vizsgálatát a sportgazdaság rendszerében.

KC4: A kutatás célja feltárni, hogyan alakult át a biztonság fogalma és jelentősége a sportgazdaságban a Covid-19 következtében, különös tekintettel a nemzetközi sportrendezvényekre. A vizsgálat célja továbbá annak megértése, hogy a biztonság különböző dimenziói milyen módon értelmezhető a sportgazdaságban, és hogyan befolyásolják a sportrendezvények iránti keresletet, valamint a rendezéssel kapcsolatos menedzsment- és gazdasági döntéseket. A kutatás hiánypótló módon kíván hozzájárulni a biztonság sportgazdasági értelmezéséhez, és olyan elméleti és gyakorlati kereteket kíván azonosítani, amelyek támogatják a kockázatok kezelését és a biztonság fenntartható biztosítását a jövő sportrendezvényeiben.

Módszertan bemutatása:

---

⁵⁴ Máté T., András K. (2022d): A COVID-19 hatása a nemzetközi sportrendezvények szervezésére, Magyar Sporttudományi Szemle, 23: 3 pp. 46-55. Paper: 97, 10 p.

A kutatás módszertana: Szekunder és primer kutatás, szisztematikus szakirodalom-elemzés⁵⁵. A biztonság aspektusait a nagy tömegeket vonzó (nemzetközi) sportrendezvények példáján vizsgáltuk, és elsőként szervezői, sportolói oldalról egy konkrét rendezvény (FIBA U19 Women's Basketball World Cup) esetében⁵⁶, majd a COVID-19 okán kialakított új protokollokat, trendeket kutattuk⁵⁷. A kutatási téma következő megközelítése a szabadidősport fogyasztók vizsgálata⁵⁸. A kutatások eredményei motiváltak arra, hogy a szisztematikus irodalom elemzés módszerével feltérképezésre kerüljön a biztonság különböző értelmezési területei a sportrendezvények esetében.

Eredmények

A biztonság relatív és a szubjektív. Relatív, hogy mi a biztonsági helyzet és szubjektív, hogy az egyénnek mi a biztonság érzése? Az egyén esetében alapvető igény a biztonságra való törekvés. A biztonság szubjektivitása azon alapul, hogy mindenkinek más és más jelenti a biztonságot, és annak optimális mértékét.

A sportgazdaság központi terméke a sportrendezvények, amelyek tömegrendezvények, több száz, ezer, tízezer embert vonzanak. Annak megtalálása kulcskérdés, hogy hogyan biztosítsuk a résztvevők számára a biztonságot úgy, hogy az a fogyasztó élvezeti értékéből ne vegyen el. Cserny és Christián szerint „a túlzott vágyakozás a mind teljesebb biztonság elérésére ugyanis gyakran a fejlődés ellenében hat, a bizonytalanság permanens jelenléte az emberiközösségekben teljesítménycsökkentő tényező” (Cserny & Christián, 2020, 72). Tálás a hazai és nemzetközi szakirodalom alapján erre jut: „A biztonság egyrészt a veszély és fenyegetések hiányát, másrészt a veszély és a fenyegetések elhárításának képességét jelenti. A biztonság nem egy elérhető állapot, mindig relatív” (Tálás, 2022)

A biztonságpolitikai szakirodalomban visszatérő kijelentés, hogy a jelenlegi biztonsági kihívások rendkívül összetettek és gyorsan változnak, ezért a kihívásoknak csak közös képességek és közös fellépések kialakításával tudunk megfelelni (Szakali & Szűcs, 2020).

---

⁵⁵ Máté, T., & Takács, J. M. (2026). Beyond the Sport: A Holistic Understanding of Safety in the Sports Industry – A Systematic Literature Review. *Acta Polytechnica Hungarica*, 23(2).

⁵⁶ Ladányi, N., Máté T.(2022c): FIBA U19 Women's Basketball World Cup szervezése a Covid-19 árnyékában. - In: Magyar Sporttudományi Szemle, ISSN 1586-5428, 2022. (23. évf.), 6. (100.) sz., 68-77. p

⁵⁷ Máté T., András K. (2022e): A 2020-as és a 2021-es évek változásainak hatása a nemzetközi sportrendezvényekre, Nyerges Mihály emlékére – Eredményjelző: Magyar sport 2021 konferencia előadás

⁵⁸ Szabó Á., Havran Zs. & Máté T. (2022): A világvjárvány hatása a nemzetközi és hazai fitneszszektorra, Matthias Corvinus Collegium (MCC) [szerk.]. III. Vállalkozáskutatási konferencia. (2022) ISBN:9786156221063

Az altézisben elsőként a 2022-es kutatásban^{59,60} - arra keressük a választ, melyek a COVID-19 nemzetközi sportrendezvények szervezésére gyakorolt hatásai? Kutatásunk újdonságértéke, hogy a 2020. és a 2021. év tapasztalatai alapján a megvalósítási forgatókönyvek három verzióját azonosítottunk (Magyarországon ezen lehetőségekre mindegyikre volt példa.) (1) Buborék-rendszerű lebonyolítás valósítható meg, ahol a sportversenyt (a mérkőzéseket) a különböző médiavállalatok közvetítése juttatja el a nézőkhöz. (2) Hazai szurkolók részvétele az egészségügyi helyzetnek megfelelően, az érvényes szabályozások szerint, védettségi igazolvánnyal vagy anélkül. (3) Külföldi szurkolók részvétele a helyszínen az egészségügyi helyzetnek megfelelően, az érvényes szabályozások szerint, védettségi igazolvánnyal vagy anélkül. A kutatás az egészségügyi biztonság területén arra a következésre jutott, a teljesen "biztonságos" sportrendezvények nem garantálhatók. "Covid-biztos" sportrendezvények helyett "Covid-csökkentett" sportrendezvényekről beszélhetünk.

A világvilágjárvány hatását a nemzetközi és hazai fitnessszektorra vizsgáltuk 2022-ben⁶¹, kiindulópontunk az IHSA (2020) kutatása volt, mely szerint a koronavírus-járvány előtt a fitnessipar világszerte növekvő ágazat volt, mind a tagok, mind a klubok számát tekintve, és rekord pénzügyi teljesítményt ért el. A COVID-19 miatt a bevételek zuhantak, és sok edzőterem tönkrement, mind nemzetközileg, mind hazánkban. A kórházosok feloldása után a fitnessszektor működése azonban megváltozott és az online kezdeményezések beépültek a kínálatba. A keresleti oldalon végzett kvalitatív és kvantitatív kutatásunk alapján arra az eredményre jutottunk, hogy az edzőtermi tagok preferenciái megváltoztak, és az edzőtermeknek képesnek kell lenni megváltoztatni a "csak offline" üzleti modelljüket és a "testre és kinézetre koncentráló" megközelítésüket, át kell helyezniük a hangsúlyt az egészségfejlesztésre, a megelőzésre és az immunrendszer erősítésére. Az edzőtermeknek érdemes a stratégiájukban és kommunikációjukban a "medical fitness" fogalma felé mozdulniuk.

---

⁵⁹ Máté T., András K. (2022a): A COVID-19 hatása a nemzetközi sportrendezvények szervezésére, Magyar Sporttudományi Szemle, 23: 3 pp. 46-55. Paper: 97, 10 p.

⁶⁰ Konferencia előadás: Máté T., András K. (2022b): A 2020-as és a 2021-es évek változásainak hatása a nemzetközi sportrendezvényekre, Nyerges Mihály emlékére – Eredményjelző: Magyar sport 2021 konferencia előadás

⁶¹ Szabó Á., Havran Zs., Máté T. (2022): A világvilágjárvány hatása a nemzetközi és hazai fitnessszektorra, Matthias Corvinus Collegium (MCC) [szerk.]. III. Vállalkozáskutatási konferencia. (2022)ISBN:9786156221063

A 2022-ben végzett három kutatásra alapozva, Módné Takács Judit szerzőtársammal 2024 nyarán végzett kutatásunkban a szisztematikus szakirodalomelemzés módszerét alkalmazva vizsgáltuk meg a biztonság szerepét a sportgazdaságban, majd szűkítve a kérdést annak központi terméke a nemzetközi sportrendezvények szervezésében⁶². Jelen kutatás eredményei az *Acta Polytechnica Hungarica* folyóiratban kerültek publikálásra. Választott kutatási módszerünk a szisztematikus irodalom-elemzés, amely egy explicit, strukturált, előre meghatározott kritérium rendszeren alapuló irodalomkutatás. Az alkalmazott szisztematikus áttekintés módszertana a Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA) elvein alapul (Moher et al., 2009).

A 78 megvizsgált cikk közös pontja, hogy a biztonság az egyik alapvető emberi szükséglet, amely, ha veszélybe kerül akkor az összes többi tényező háttérbe kerül. A sportrendezvények biztonsága alatt a veszélyek elleni védekezést szolgáló intézkedések és tevékenységek rendszerét, valamint a kockázatkezelési képességet és a veszélyes helyzetek megelőzésének képességét kell érteni. A szisztematikus áttekintés eredményeképp sikerült azonosítani azokat a területeket, melyek a biztonság értelmezésének eredményei a vizsgált tanulmányokban. Biztonság értelmezési kategóriák: (1) egészségügyi biztonság (2) kiberbiztonság (3) közlekedésbiztonság (4) közbiztonság (5) létesítménybiztonság (6) sportfogyasztók biztonsága (7) sportolók biztonsága (8) sportrendezvény biztonság.

A biztonság értelmezését a sportgazdaságban három átfogó téma határozza meg: sportrendezvény biztonság, a sportolók biztonsága és a fogyasztók biztonsága. További kiemelt terület az egészségügyi biztonság, a kiberbiztonság, a közlekedésbiztonság, a közbiztonság, a létesítménybiztonság. Ezek mindegyike folyamatosan fejlődik a sport és a tágabb értelemben vett társadalom folyamatosan változó kontextusához képest. A Covid-19 világjárvány a sportrendezvények esetében teljes szervezeti, társadalmi és térbeli újra tervezési folyamatokat indított el. A biztonsági intézkedések pedig hatással vannak a fogyasztók magatartására.

E6: Az altézis arra a megállapításra jut, hogy a COVID-19 utáni nemzetközi sportrendezvények kiemelt szervezési tényezőjévé vált a biztonság kérdése. A biztonság relatív és szubjektív a sportgazdasági megközelítésben is. A biztonság különböző aspektusait szektorálisan különböztethetjük meg a sportrendezvények esetében. Az egészségügyi biztonság, az élet védelme vált a fő tényezővé. A nemzetközi

---

⁶² Máté, T., & Takács, J. M. (2026). Beyond the Sport: A Holistic Understanding of Safety in the Sports Industry—A Systematic Literature Review. *Acta Polytechnica Hungarica*, 23(2).

sportrendezvények esetében 3 fő területet azonosíthatunk: sportlétesítmények biztonsága, sportolók biztonsága és a fogyasztók biztonsága.

(3c) A jövő sportrendezvényei: szenáriók a következő évtizedre⁶³

Kutatási előzmények

A nemzetközi sportrendezvények a sportgazdaság egyik legdinamikusabban fejlődő területét képviselik, ahol a gazdasági, marketing-, kommunikációs és technológiai dimenziók egyidejűleg érvényesülnek. Az elmúlt évtizedekben a rendezvényekkel szembeni társadalmi, gazdasági és politikai elvárások jelentősen átalakultak, komplexebbé váltak, és egyre magasabb szintű stratégiai tervezést követelnek meg⁶⁴. Ezen változások mellett a terület erősen kitett a geopolitikai átrendeződéseknek, a technológiai ugrásoknak, a fenntarthatósági elvárásoknak és az üzleti modell-változásoknak. A szakirodalom alapján a sportrendezvények jövőjének megértése multidimenzionális és hosszú távú megközelítést igényel, amely integrálja a stratégiai, gazdasági és társadalmi tényezőket.

Problémafelvetés

PF5: A nemzetközi sportrendezvények jelenlegi működése egyre nagyobb bizonytalanságokkal szembesül. A változó geopolitikai környezet, a digitalizációs technológiák gyors fejlődése, a fenntarthatósági elvárások integrálása⁶⁵ és az üzleti modellek diverzifikációja kihívások elé állítja a döntéshozókat. Ez a komplexitás szükségessé teszi a stratégiai reziliencia megértését és a jövőbeli alternatív forgatókönyvek strukturált vizsgálatát.

Kutatási cél

KC5: A tanulmány célja a nemzetközi sportrendezvények lehetséges jövőképeinek azonosítása és elemzése, figyelembe véve a jelenlegi strukturális trendeket és a kritikus bizonytalanságokat. A kutatás különösen a digitalizáció, a fenntarthatóság és a geopolitikai dinamika szerepét

---

⁶³ A kutatás eredményei a Magyar Sporttudományi Társaság 2026-os kongresszusának programjába befogadásra kerültek és 2026. májusában kerülnek bemutatásra.

⁶⁴ András, K., Máté, T. (2025a). Olympics and Economy: Paris 2024. In *2025 IEEE 19th International Symposium on Applied Computational Intelligence and Informatics (SACI)* (pp. 01-06). IEEE

⁶⁵ András, K., & Máté, T. (2025b). Olympics and sustainability. In *2025 IEEE 23rd Jubilee International Symposium on Intelligent Systems and Informatics (SISY)* (pp. 000219-000222). IEEE.

kívánja feltárni a jövő rendezvényeinek intézményi és üzleti struktúráiban, valamint hozzájárulni a stratégiai döntéshozatal támogatásához.

Anyag és módszerek

A vizsgálat alapjául a szenárióelemzés szolgált, amely lehetővé teszi alternatív jövőképek kidolgozását a bizonytalanságok mentén. A kutatás első lépéseként szekunder források alapján azonosításra kerültek a sportrendezvényekhez kapcsolódó trendek és kritikus tényezők. Ezt követően szakirodalmi áttekintés és szakértői interjúk alapján meghatározásra kerültek a hajtóerők (driving forces), majd a kritikus bizonytalanságok kiválasztásával 2×2 mátrix építése történt meg. Az elemzés négy alternatív jövőforgatókönyvet vizsgál 2040-es időhorizonton, amelyek a jelenlegi trendek és bizonytalanságok alapján plauzibilisen felvázolhatók, de nem determinisztikus előrejelzések.

Eredmények

A vizsgált jövőképek: 1. Zöld fordulat modell – karbonsemleges, lokális események 2. Digitális hibrid modell 3. Klasszikus rendezvények fennmaradása 4. Geopolitikai blokkosodás modell, regionális sportstruktúrák kialakulása. A négy azonosított jövőforgatókönyv eltérő intézményi struktúrákat és üzleti működési modelleket vetít előre, ugyanakkor több alapvető strukturális hasonlóság és konvergáló tendencia is kirajzolódik közöttük.

A jövő sportrendezvényeinek rendszerében a digitalizáció szerepe tovább erősödik, amely a streaming- és közvetítési platformok dominanciájában, az adatalapú szurkolói elköteleződést növelő megoldások terjedésében, valamint a másodlagos digitális bevételi források növekvő jelentőségében érhető tetten. Ezzel párhuzamosan a fenntarthatósági szempontok integrációja elkerülhetlenné válik, amit a karbonlábnyom mérésének intézményesülése, a fenntarthatósági jelentéstételi kötelezettségek megjelenése és a stakeholder-nyomás fokozódása jelez, miközben a finanszírozási struktúra is komplexebbé válik a vegyes modellek térnyerésével és a szponzorációs feltételrendszer átalakulásával.

E7: A sportrendezvények rendszere strukturális átalakulás küszöbén áll, amelyben a digitalizáció és a fenntarthatósági elvárások minden plauzibilis jövőben meghatározó szerepet játszanak, míg a geopolitikai dinamika a rendszer szervezeti konfigurációját alakítja át. A kutatás hozzájárul a sportrendezvények stratégiai reziliencia modelljének elméleti megalapozásához.

Összefoglalva a három altézis közös metszete, hogy a sportrendezvényeket komplex, többdimenziós rendszerként értelmezi, amelyben a társadalmi inklúzió, a biztonság és a jövőorientált stratégiai szemlélet egyaránt meghatározó szerepet játszik. A kutatások rámutatnak arra, hogy a modern sportrendezvények sikeres tervezése és megvalósítása integrált megközelítést igényel, amely képes egyidejűleg kezelni a társadalmi elvárásokat, a kockázati és biztonsági tényezőket, valamint a hosszú távú, fenntartható fejlődési irányokat. Ennek eredményeként a sportrendezvények értelmezése integrált, stratégiai szemléletet igényel, amely hozzájárul a sportrendezvények rezilienciájának elméleti megalapozásához.

III. A KUTATÁS ÉS A BEMUTATOTT EREDMÉNYEK HATÁSA ÉS VISSZHANGJA

Kutatási eredményeimet folyóiratcikkekben és könyvfejezetekben, valamint hazai és nemzetközi konferenciákon publikáltam. Jelenleg 107 közleményem érhető el a Magyar Tudományos Művek Tárában, amelyek közül 90 százalék a nemzetközi sportrendezvények vizsgálatához kapcsolódik, 34 angol nyelven jelent meg. Munkáimra eddig 62 független hivatkozás érkezett, Hirsch-indexem 5. Hivatkozásaim hazai és nemzetközi szerzőktől egyaránt származnak, ami kutatásaim tudományos beágyazottságát jelzi. A nemzetközi sportrendezvényeket a rendező város lakosainak szemszögéből vizsgáló modellem több hazai kutatásban is alkalmazásra került. A nemzetközi hivatkozások elsősorban a sportrendezvények társadalmi megítélésének témájához kapcsolódnak, különösen azon kutatások esetében, ahol az összehasonlító elemzés lehetősége adott.

A tézisfüzet ezen fejezetének további részében az eddigi akadémiai életpályámon végzett kutatási és oktatási eredményeim hatását mutatom be. A fejezet felépítésében az előzőekben azonosított tématerületeket követem, és ezek a kutatási, publikációs és oktatási eredményeimet társítom.

Tézisekhez kapcsolódó kutatási és publikációs eredmények

(1 és 1a) Sportrendezvények szerepe a sportgazdaságban

A tézisben megfogalmazott fogalmi meghatározások bevezetései a magyarországi tudományos, akadémiai és ezzel párhuzamosan a gyakorlati területekre elkezdődött. Az oktatási tevékenységemnek köszönhetően a kifejlesztett tárgyak keretében a hallgatók számára átadott ismeretek által a jövő sportszakemberei és vezetői már ezt tanulhatták. Ezen fogalmi meghatározás három különböző képzés, és hat tantárgy elméleti bevezetőjének alapja:

Sportágak gazdaságtana, Szabadidősport üzleti kérdései, Sportrendezvények stratégiai tervezése (duális), Nemzetközi sportrendezvények, Szabadidősport-rendezvények gyakorlata, Sportrendezvények szervezési alapjai.

A sportrendezvények sportgazdasági kontextusba helyezése lehetőséget ad a hallgatói tehetséggondozás (Tudományos Dákköri Konferencia) témái közé emelni ezen kutatási területet. A hivatásos sportrendezvények sportgazdasági szempontú megközelítése piac és az állami sportirányítás fókuszában is megjelent, így lehetőségem nyílt tanácsadói projekteken való részvételre is a hazai rendezésű nagy nemzetközi sportrendezvények stratégiai tervezéséhez kapcsolódóan⁶⁶.

2025 júliusától az Óbudai Egyetem Innováció Menedzsment Doktori Iskola témakiírója lehetek. Célom, hogy a jövőben ezen a képzési szinten is aktívan bekapcsolódjak a tehetséggondozásba, és hozzájáruljak a kutatói utánpótlás fejlődéséhez.

(1b) Szabadidősport-rendezvények hatása a szabadidősport piacaira

A tézisben tárgyalt kutatási terület a szabadidősport kiemelt fókuszba helyezése a hazai és a nemzetközi sportvilág trendjeihez jól illeszkedik, a szakmai érdeklődés kiemelkedő. A szabadidősport gazdasági szerepe Közép-Kelet-Európában publikációnk elsőként tekinti át a terület fejlődését ezen régióban⁶⁷. Fontos eredménye a munkámnak, hogy szerzőtársaimmal nemzetközi szakkönyvben könyvfejezetet jegyzünk ezen témában, a könyv Routledge kiadó gondozásában jelent meg 2021-ben⁶⁸, ami jó lehetőség a publikáció széleskörű terjedéséhez, hivatkozások eléréséhez. Magyarországon az Akadémiai Kiadó gondozásában jelent meg Szabó Ágnes szerkesztésében A szabadidősport üzleti kérdései című könyv, amelyben egy önálló és egy társszerzős fejezetet jegyezhetek. A könyv nyomtatott formában és online a mersz.hu oldalon is elérhető, amely lehetőséget ad a hallgatók és kollégák számára a hozzáférésre és alkalmazásra a kutatásban és az oktatásban egyaránt⁶⁹.

A könyv 2025-ben **MTA Publikációs Nívódíjat** kapott szakkönyv kategóriában, MTA IX. Osztály Gazdálkodástudományi Bizottság Ipar- és Vállalatgazdaságtan Albizottságában.

(2) Sportrendezvények és a szervező város kapcsolata

---

⁶⁶ András, K., Máté, T., Herr, O., Kynsburg, Z. (2024). A 2023-as hazai rendezésű nemzetközi sportrendezvények értékelése, Nyerges Mihály emlékére rendezendő - Eredményjelző: Magyar sport 2023 konferencia előadás

⁶⁷ <https://m2.mtmt.hu/gui2/?mode=browse&params=publication;32044396>

⁶⁸ <https://m2.mtmt.hu/gui2/?mode=browse&params=publication;31874456>

⁶⁹ https://mersz.hu/dokumentum/m1106aszum__2/

A tézis a sportrendezvények és a szervező város kapcsolatával foglalkozik, kiemelten a sportrendezvények társadalmi támogatottságának kérdésével. Ezen a kutatási területen végzett munkám hatásait két részre bontom. Egyrészt az alkalmazott kutatási módszertant nemzetközi minta alapján fejlesztettem Magyarországra, majd pilot kutatás által teszteltem Székesfehérvár esetében. Ezen kutatási kérdőívet és a módszertant azóta több hazai kutató is alkalmazza a szervező város lakosainak véleményének megismerése és elemzése céljából: Polcsik és társai, 2022a; Polcsik és társai, 2022b; Polcsik és társai, 2023. A kifejlesztett módszertant használva szerzőtársakkal, vagy önállóan a további rendezvények esetében végeztem kutatásokat (lásd 2.táblázat). A létrehozott útmodell számos hallgatói tudományos munkában és szakdolgozatban kerül alkalmazásra.

A témában jegyzett fontos publikációm, angol nyelvű könyvfejezet⁷⁰ 2024-ben jelent meg szerzőtársaimmal a nemzetközi tekintetben elismert kutatók által - Swart, Kamilla; Storm, Rasmus K.; Solberg, Harry A. szerkesztett Research Handbook on Major Sporting Events könyvben, amelyet a Edward Elgar Publishing adott ki. A témából Q3^{71,72} -es és MTA A⁷³ kategóriás folyóiratban is publikáltunk szerzőtársaimmal.

Európában két nagy szervezet működik a sporttudomány interdiszciplináris területeinek összefogása érdekében. A European College of Sport Science (ECSS) és a European Association for Sport Management (EASM), mindkét szervezet esetében többször is volt lehetőségem ezeken a konferencián a tudományos eredményeimet bemutatni. 11 nemzetközi konferencia előadásom során 9 a nemzetközi sportrendezvényekhez kötődik, 2 pedig közvetetten kapcsolódik hozzá.

6. táblázat: Nemzetközi tudományos konferencia előadások

Év, város	Konferencia	Előadás címe
2016, Vienna	21st Annual Congress ECSS	How international sport events support urban development? Effects of EYOF 2017 and possibilities of Győr
2019, Prague	24th Annual Congress ECSS	Operation of sports facilities. Is there a health-promotion function? 25 cases from Hungary and the world
2020	25th Annual Congress ECSS, online	Involvement and evaluation – An international sports event from the perspective of the residents of

⁷⁰ <https://m2.mtmt.hu/gui2/?mode=browse&params=publication;34512433>

⁷¹ <https://m2.mtmt.hu/gui2/?mode=browse&params=publication;33296681>

⁷² <https://m2.mtmt.hu/gui2/?mode=browse&params=publication;34200238>

⁷³ <https://m2.mtmt.hu/gui2/?mode=browse&params=publication;32921244>

		a host city
2020	28th European Sport Management Virtual Conference	The Effects of an International Sporting Event with the Eyes of the Local Residents - The Case of Gyulai István Memorial: Hungarian Athletics Grand Prix
2021	EASM Festival of Sport Management Research and Practice The New Normal for Sport Events and Tourism	Social support for international sports events Those who love sports also have a supportive attitude?
2022, Sevilla	27th Annual Congress ECSS	The impact of COVID-19 on the organisation of international sport events
2025, Temesvár	19th IEEE International Symposium on Applied Computational Intelligence and Informatics, SACI 2025	Olympics and Economy: Paris 2024
2025, Rimini	30th Annual Congress of the EUROPEAN COLLEGE OF SPORT SCIENCE	IOT - INNOVATION. OLYMPICS. TECHNOLOGY.
2025, Szabadka	IEEE 23rd International Symposium on Intelligent Systems and Informatics (SISY 2025)	Olympics and sustainability
2025, Budapest	33rd European Association for Sport Management Conference - EASM	Digitainability – Professional sport markets 2.0
2025, Budapest	33rd European Association for Sport Management Conference - EASM 2025	Evaluating the Strategic Impact of Hungary's Swimming Nation Program from a Sport Management Perspective

Forrás: Saját szerkesztés, 2025

A sport és a városok kapcsolatának kutatása az iparági szereplők körében is jelentős érdeklődést keltett. Kutatóműhelyünk tagjai ennek eredményeként több tanácsadói felkérést is kaptak. A téma gyakorlati relevanciáját jól illusztrálja, hogy 2025-ben a Magyar Kézilabda Szövetség részére végeztünk tanácsadói munkát, amely a sportág és a magyar városok közötti kapcsolatrendszer vizsgálatát vizsgálta. A kutatás eredményeiből egy konferenciaelőadás⁷⁴ már megvalósult, míg a kapcsolódó tanulmány jelenleg a European Sport Management Quarterly folyóiratnál under review státuszban szerepel.

(3) Sportrendezvények innovatív megközelítései, új kutatási irányai

(3a) Paraspportrendezvények stratégiai tervezése

⁷⁴ <https://m2.mtmt.hu/gui2/?mode=browse&params=publication;36914516>

A tézisben bemutatott kutatást a hallgatói tehetséggondozás hozta elém, az előzőekben már bemutatott TDK és szakdolgozat témavezetésnek köszönhetően. A parasport fejlődése hazai és nemzetközi szinten is kiemelkedő, így a téma kutatási potenciálja jó. Az eddig elért eredmények és hatások, a téma tudományos módszerekkel való kutatása és a tudományos eredményeinek ismertetése az akadémiai és a gyakorlati érintettek számára kiemelkedően aktuális és fontos⁷⁵.

(3b) Biztonság értelmezése a sportgazdaságban a sportrendezvények példáján

A tézis arra a megállapításra jut, hogy a COVID-19 utáni nemzetközi sportrendezvények kiemelt szervezési tényezőjévé vált a biztonság kérdése. A téma kutatásának eredménye több publikáció és konferencia előadás, köztük Sevillában a 27th Annual Congress ECSS -en (8. táblázat). Ebben az esetben volt lehetőségem a hazai jó gyakorlatokat nemzetközi hallgatóság számára is bemutatni. A már elért eredmények hatása, hogy további kutatási és publikációs lehetőséget ad számomra. A kutatás eredményei Q2-es folyóiratban jelentek meg⁷⁶.

(3c) A jövő sportrendezvényei

A kutatás eredményei a Magyar Sporttudományi Társaság 2026-os kongresszusára nyert befogadást, az elemzés 2026. májusában kerül bemutatásra.

Oktatás, tantárgyfejlesztés

A tézisfüzetben bemutatott kutatási területek az oktatásba jól beilleszthetőek és az élő, hazai gyakorlattal is számos kapcsolódási lehetőséget nyújt. Az eredmények olyan gyakorlati ismereteket és tudást tartalmaznak, amely a disszertációm megvédése után az oktatásban azonnal használatba kerülhetett. Először a Budapesti Corvinus Egyetem alapszakos hallgatói számára meghirdetett választható tárgy Sport- és rendezvénymenedzsment címmel, majd a Sportgazdaság specializáció számára fejlesztett tárgy a Sportrendezvények menedzsmentje által. A Budapesti Corvinus Egyetem és a Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem közös Sportmenedzser mesterképzésén a Sportágak gazdaságtana és a Szabadidősport üzleti kérdései tárgyban is kiemelt szerepet kapott a sportrendezvények gazdasági megközelítésű tárgyalása.

Az Óbudai Egyetem Sportközgazdász mesterszakán 2023 szeptemberétől a témában több tárgyat tárgyfelelősként vezethetek: Sportrendezvények stratégiai tervezése (duális), Nemzetközi sportrendezvények, Szabadidősport-rendezvények gyakorlata. Az Óbudai

---

⁷⁵ <https://m2.mtmt.hu/gui2/?mode=browse&params=publication;34915639>

⁷⁶ <https://m2.mtmt.hu/gui2/?mode=browse&params=publication;36854686>

Egyetem Gazdálkodási és menedzsment alapképzésén a Sportinnováció specializáción Sportrendezvények szervezési alapjai tárgyban jelenik meg a téma.

További tudományos tevékenység

A gazdaság és a sporttudomány területén két tudományos szervezet tagja vagyok Magyarországon. Magyar Közgazdasági Társaság és a Magyar Sporttudományi Társaság. Utóbbi esetében a Sportmenedzsment Szakbizottság titkári feladatait is ellátom és részt vettem a XXI. Országos Sporttudományi Kongresszus szervezésben is.

Az Óbudai Egyetemen Sport – Innováció – Menedzsment Kutatóműhely alakult⁷⁷ amelynek alapító tagja lehetek, alapító tagok: Dr. András Krisztina, Dr. Máté Tünde, Herr Orsolya, valamint Kynsburg Zoltán. A két európai sporttudományi szervezet, a European College of Sport Science (ECSS) és a European Association for Sport Management (EASM) interdiszciplináris konferenciáinak visszatérő előadója lehetek.

---

⁷⁷ (<https://amk.uni-obuda.hu/tudomanyos-muhelyek-kutatasi-teruletek/sport-innovacio-menedzsment/>),

IV. IRODALOMJEGYZÉK

- András, K. (2003a). Üzleti elemek a sportban, a hivatásos labdarúgás példáján, Doktori (PhD) értekezés, BKÁE Gazdálkodástani PhD Program p. 204
- András, K. (2003b). A sport és az üzlet kapcsolata- elméleti alapok, 34. sz. műhelytanulmány, Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem, 53 oldal
- András, K. (2004). A hivatásos labdarúgás piacai. Vezetéstudomány-Budapest Management Review, 35(klnsz.), 40-57
- András, K. (2011a). A hivatásos labdarúgás működési modellje. Sportágak verseny. Magyar Sporttudományi Füzetek – III. Sportágak verseny 2011. 18- 42. o.
- András, K. (2011b). Piacméretet növelni, de hogyan? – a hivatásos sport példáján. (Tanulmány) NSSz Sportszakember továbbképzési konferencia sorozat III. 27-32. o
- András, K. (2014). A TAO támogatási rendszer sportgazdasági hozadékai - És mi lesz, ha nem lesz? In: Leonidasz, P. (szerk.) A felsőoktatás szerepe a sportban, élsportban és az olimpiai mozgalomban, különös tekintettel a társasági adóból (TAO) támogatott sportágak helyzetére és a támogatások hasznosítására: tanulmánykötet. Debrecen, Magyarország: Debreceni Egyetem Agrár- és Gazdálkodástudományok Centruma, Gazdálkodástudományi és Vidékfejlesztési Kar (2014) 206 p. p. 12-22., 11 p
- András, K. (2015). A hivatásos sport gazdaságtani alapjai 8. fejezet, Dr. ÁCS Pongrác (szerk.) Sport és gazdaság, 2015, 434 – 481.
- Bakos, F. (1974). Idegen szavak szótára. Akadémia Kiadó – Kossuth Könyvkiadó.
- Balázs, K. (2011). Lineáris regresszió, Statisztika 1.
- Balduck, A., Maes, M. & Buelens, M. (2011). The Social Impact of the Tour de France: Comparisons of Residents' Pre- and Post-event Perceptions, European Sport Management Quarterly, 11/2, 91-113.
- Blumberg, L., Regmi, J., Endricks, T., McCloskey, B., Petersen, E., Zumla, A., Barbeschi, M. (2016). Hosting of mass gathering sporting events during the 2013–2016 Ebola virus outbreak in West Africa: Experience from three African countries. International Journal of Infectious Diseases, 47, 38–41. <https://doi.org/10.1016/j.ijid.2016.06.011>
- Brehm, M. (2005). Unternehmenskommunikation im Spannungsfeld von Differenzierung und Integration, Wirtschaftswissenschaftliches Studium: WiSt ; Zeitschrift für Studium und Forschung, 34/8, 430-434.
- Chalip, L. (2014). From legacy to leverage. In J. Grix (Ed.), Leveraging legacies from sports megaevents: Concepts and cases. New York, NY: Palgrave MacMillan, pp. 1–12.
- Chikán, A. (2017): Vállalatgazdaságtan, 5. bővített kiadás, Budapesti Corvinus Egyetem
- Cserny Á., Christián L. (2020). Gondolatok a (sport) rendezvények biztonságának fokozásához= Ideas for Enhancing Security of (Sports) Events. Belügyi Szemle, 68(11), 71-88.
- Dancsecz, G. (2008), A nemzetközi sportrendezvény-szervezési projektek sikertényezői és a siker megítélésének kritériumai. (The success factors of international sports programme organising projects and the requirements of measuring success), Ph.D. thesis, Veszprém

- Derman, W., Badenhorst, M., Blauwet, C., Emery, C., A., Fagher, C., Lee, Y., Kissick, J., Lexell, J., Miller, I., S., Plum, B., M., Schweltnus, M., Steffen, K., Van de Vliet, P., Webborn, N. & Weiler, R. (2021). Para sport translation of the IOC consensus on recording and reporting of data for injury and illness in sport. *British journal of sports medicine*, 55(19), 1068-1076. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2020-103464>
- Glebova, E., Zare, F., Desbordes, M., & Géczi, G. (2022). COVID-19 sport transformation: new challenges and new opportunities. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 95(1), 54-67.
- Gratton, C. & Preuss, H. (2008). Maximizing Olympic Impacts by Building up Legacies. *International Journal of the History of Sport*, 25/14, 1.922-1.938.
- Kitchenham, B., Charters, S. (2007). Guidelines for performing Systematic Literature Reviews in Software Engineering. EBSE Technical Report EBSE-2007-01. https://legacyfileshare.elsevier.com/promis_misc/525444systematicreviewsguide.pdf
- Knott, B., Swart, K., Visser, S. (2015). The impact of sport mega-events on the quality of life for host city residents: Reflections on the 2010 FIFA World Cup African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure Vol. 4 (Special edition) (2015) ISSN: 2223-814X, p. 1-16.
- Marton, P. (2017). A biztonság empirikus elemzésének újragondolása. *Nemzet és Biztonság–Biztonságpolitikai Szemle*, 10(6), 61-78.ű
- McCloskey, B., Zumla, A., Ippolito, G., Blumberg, L., Arbon, P., Cicero, A., Endericks, T., Lim, P. L., Borodina, M. (2020). Mass gathering events and reducing further global spread of COVID-19: a political and public health dilemma. *The Lancet*, 395(10230), 1096–1099. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)30681-4](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)30681-4)
- Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., Altman, D. G., Prisma Group. (2009). Preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses: the PRISMA statement. *PLoS medicine*, 6(7), e1000097. <https://doi.org/10.1371/journal.pmed.1000097.t001>
- Patatas, J. M., Rycke, J. D., Bosscher, V. D., & Kons, R. L. (2021). It's a Long Way to the Top: Determinants of Developmental Pathways in Paralympic Sport. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 38(4), 605–625. <https://doi.org/10.1123/apaq.2020-0147>
- Polcsik, B., Laczkó, T., & Perényi, S. (2022a). Euro 2020 held during the COVID-19 period: Budapest residents' perceptions. *Sustainability*, 14(18), 11601.
- Polcsik, B., Laczkó, T., & Perényi, S. (2022b). A budapesti lakosok percepciói az Euro 2020 várt hatásairól= Budapest Residents' Perceptions of the Impacts of Euro 2020. *MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE= HUNGARIAN REVIEW OF SPORT SCIENCE*, 23(3), 36-45.
- Polcsik, B., Laczkó, T., & Perényi, S. (2023). Az Euro 2020 észlelt hatásai: a budapesti lakosok előzetes és az eseményt követő percepcióinak összehasonlító elemzése= Perceived impacts of Euro 2020: A comparative analysis of Budapest residents' pre-and post-event perceptions. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 24(4/104), 5-12.
- PricewaterhouseCoopers (2005). Olympic Games Impact Study, 2005 (London, ex ante)
- Rétsági, E., H. Ekler, J., Nádori L., Woth, P., Gáspár M., Gáldi G., Szegerné Dancs H. (2011). Sportelméleti ismeretek (Sports theory), Di-alóg Campus Kiadó, 2011., 85. oldal

Ruta, D. (2015). A Strategic and Pluralistic Approach to Planning Legacy from: Routledge Handbook Of Sport And Legacy, Meeting the challenge of major sports events Routledge, <https://www.routledgehandbooks.com/doi/10.4324/9780203132562.ch1> Letöltés: 2017 szeptember 10.

Stocker, M., Szabó, T. (2017). A hazai sportirányítás szerepe és tevékenysége a kiemelt hazai sportesemények esetében, Magyar Sporttudományi Füzetek – XVI., Magyar Sporttudományi Szemle különszám, A Sportirányítás gazdasági kérdései – 2017, Kiadó: Magyar Sporttudományi Társaság, ISBN 978-615-5187-12-4, Budapest, 56 - 77.

Szabó, Á. (2012). A magyar szabadidősport működésének vizsgálata. Piacok, értékteremtés, feladatok a szabadidősportban, Doktori (PhD) értekezés, BKÁE Gazdálkodástani PhD Program

Szabó, Á., Máté T., & Havran, Zs. (2021). A szabadidősport gazdasági szerepe Közép-Kelet-Európában. Tér és Társadalom, 35(2), 125-149.

Szakali, M., Szűcs, E. (2020). Interpretation of security in relation to the corona-virus epidemic. Biztonságtudományi Szemle, 2, 25-37.

Tálás, P. (2022). Biztonság fogalmanának meghatározása, Közszolgálati Online Lexikon

Üngüren, Engin – Kacmaz, Yaşar - Yetkin Murat (2015). Local Residents Perceptions of the Impacts of Hosting National and International Sporting Events, International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS), Special Issue 3 (July 2015)

V. A TÉZISPONTOKHOZ KAPCSOLÓDÓ TUDOMÁNYOS PUBLIKÁCIÓK

(1 és 1a) Sportrendezvények szerepe a sportgazdaságban

András, K., Havran, Zs., Kajos, A., Kynsburg, Z., Kozma, M., Máté, T. & Szabó, Á. (2020). „SPORT – ÉRTÉK” KUTATÁS, 43 p. (2020) Budapesti Corvinus Egyetem Vállalatgazdaságtani Intézet

András, K., Máté, T. (2015/a). Miért éppen Magyarország? Sport, Gazdaság, Nemzetközi sportrendezvények, In: Veresné, Somosi M. & Lipták, K. (szerk.). „Mérleg és Kihívások” IX. Nemzetközi Tudományos Konferencia = „Balance and Challenges” IX. International Scientific Conference: A Gazdaságtudományi Kar megalapításának 25. évfordulója alkalmából: Konferencia Kiadvány = Proceedings, Miskolc, Magyarország: Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar (2015) 948 p. 507-515., 9 p.

András, K., Máté, T. (2016/a). Nemzetközi sportrendezvények turisztikai hatásai, In: Rajnai, Z.; Fregán, B. & Marosné, Kuna Zs. (szerk.) Tanulmánykötet a 7. BBK előadásaiból, Budapest, Magyarország: Óbudai Egyetem, Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar (2016) 492 p. 6-17., 12 p.

András, K., Máté, T. (2016/b). Nemzetközi sportrendezvény mint városfejlesztési ösztönző: Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál 2017 hatásai, és Győr lehetőségei, In: Karlovitz, J.T. (szerk.) Társadalom, kulturális háttér, gazdaság: IV. IRI Társadalomtudományi Konferencia, Komárno, Szlovákia: International Research Institute (2016) 488 p. pp. 78-83., 6 p.

András, K., Máté, T. (2016/c). Hazai rendezésű megasportesemények gazdasági hatása, START 1: 1 p. 13-24., 12 p. (2016)

András, K., Máté, T., Herr, O., Kynsburg, Z. (2024). A 2023-as hazai rendezésű nemzetközi sportrendezvények értékelése, Nyerges Mihály emlékére rendezendő - Eredményjelző: Magyar sport 2023 konferencia előadás

András, K.; Havran, Zs.; Kajos, A.; Kozma, M.; Máté, T. & Szabó, Á. (2019/a). A sportgazdaságtani kutatások nemzetközi és hazai fejlődése, *Vezetéstudomány* 50:12 136-148., 13 p. (2019/a)

András, K.; Havran, Zs.; Kajos, A.; Kozma, M.; Máté, T. & Szabó, Á. (2019/b). A sportgazdaságtani kutatások nemzetközi és hazai fejlődése, *Magyar Sporttudomány Szemle* 20: 2(79) 32-33., 2 p. (2019/b)

Máté T., Páthy Á. & Gyömörei T. (2021a): Sporting events in Győr – the issue of social support, *Sport- és egészségtudományi füzetek*, 5(4), 81–97., DOI: 10.15170/SEF.2021.05.04

Máté, T., András, K., Havran, Zs., Kajos, A., Kynsburg, Z., Kozma, M. & Szabó, Á. (2021). „SPORT-ÉRTÉK” kutatás – A gyorsjelentés eredményei, *Magyar Sporttudományi Szemle* 22: 3 pp. 82-82., 1 p.

Máté, T. (2014). Önkéntesség a nemzetközi sportrendezvényeken és munkájuk gazdasági hatásai In: Svéhlik, Csaba (szerk.) *Szervezetek és vállalatok aktuális kérdései: IX. KHEOPS Tudományos Konferencia: Fiatal kutatók tudományos fóruma: Előadaskötet*, Mór, Magyarország: Kheops Automobil-Kutató Intézet (2014) pp. 80-88., 9 p.

Máté, T. (2015). Hol laknak a „fehér elefántok”? Nemzetközi és hazai rendezésű sportrendezvények hatásai In: Hauck, Zs; Keresztes, ÉR; Poreisz, V; Tóbi, I (szerk.) *Közgazdász Kutatók és Doktoranduszok II. Téli Konferenciája*, Győr, Magyarország: Doktoranduszok Országos Szövetsége, Közgazdaságtudományi Osztály (2015) 404 p. pp. 117-127., 11 p

Máté, T. (2017a). International sport programmes in Hungary between London and Rio In: Bukor, József; Korcsmáros, Enikő (szerk.) *A Selye János Egyetem 2017-es "Érték, minőség és versenyképesség - a 21. század kihívásai" Nemzetközi Tudományos Konferenciájának tanulmánykötete: Zborník medzinárodnej vedeckej konferencie Univerzity J. Selyeho 2017*, Komárno, Szlovákia: Selye János Egyetem, p. 251-260.

Máté, T. (2017b). Nemzetközi sportrendezvények Magyarországon: Londontól-Rióig In: Keresztes, Gábor (szerk.) *Tavaszi Szél 2017 Konferencia = Spring Wind 2017: Konferenciakötet II*. Budapest, Magyarország: Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ) (2017) 570 p. pp. 319-328., 10 p.

Máté, T. (2023). Rendezvényszervezés, mint üzleti tevékenység In: Boros, Kitti (szerk.) *Az üzleti és a kulturális rendezvények értékteremtő ereje*, Budapest, Magyarország: Akadémiai Kiadó (2023) Paper: 2. fejezet

Máté, T., András, K. (2016). Nemzetközi sportrendezvények turisztikai hatásai, In: Ivancsóné, Horváth Zs. & Darabos, F. (szerk.) „TURIZMUS ÉS INNOVÁCIÓ”: VIII. Nemzetközi Turizmus Konferencia 2016: Tanulmányok, Győr, Magyarország: Széchenyi István Egyetem (2016) 394 p. 221-234., 14 p.

Máté, T., Gyömörei, T., Kovács, N. & Páthy Á. (2020). Győri sportrendezvények és az egészség – sport kapcsolata In: Gyömörei, Tamás (szerk.) *Egészség SPORT Gazdaság III*. Győr, Magyarország: Mobilis Közhasznú Nonprofit Kft. (2020) pp. 10-28., 19 p.

(1b) Szabadidősport-rendezvények üzleti működése, hatása a szabadidősport piacaira

András, K., Havran, Zs., Kajos, A., Kozma, M., Kynsburg, Z., Máté, T., & Szabó, Á. (2018). Közép-kelet-európai futóverseny körkép, Magyar Sporttudományi Szemle 19: 75 pp. 29-29., 1 p.

Havran, Z., Szabó, Á., & Máté, T. (2021). Sport and development in Hungary and the Central and Eastern European region: The development of the leisure sport industry. In Sport and Development in Emerging Nations (pp. 58-76). Routledge.

Havran, Zs., András, K., Kajos, A., Kozma, M., Kynsburg, Z., Máté, T., Szabó, Á., & Waskowski, Z. (2020). A közép-kelet-európai maratonok fejlődése, nemzetköziesedése In: András, Krisztina (szerk.) III. SKEOF Konferencia - Sportgazdaságtani Kutatók és Egyetemi Oktatók Fóruma: A település és a sport XXI. századi kapcsolata – Absztraktkötet Budapest, Magyarország: Budapesti Corvinus Egyetem, Sportgazdaságtani Kutatóközpont (2019) 42 p. pp. 27-30., 4 p.

Havran, Zs., Kozma, M., András, K., Kajos, A., Kynsburg, Z., Máté, T., & Waskowski, Z. (2018). Why Do We Run Abroad? Short- And Long-Term Motives for Internationalization of Marathon Events, In: Conference application, (2018) p. 1, 1 p.

Havran, Zs., Kozma, M., Máté, T., András, K., Kajos, A., Kynsburg, Z., & Waskowski, Z. (2020). Short term and long term motives for the internationalization of marathon events. Pamukkale Journal of Sport Sciences, 11(3), 1-19.

Havran, Zs., Máté, T., Szabó, Á. (2020). Üzleti lehetőségek és állami szerepvállalás a fejlődő országok szabadidősportjában, XVII. Országos Sporttudományi Kongresszus, Győr, előadás

Kiss K. & Máté T. (2024). Sportturizmus – szabadidősport-turizmus in Szabó Ágnes (szerk): A szabadidősport üzleti kérdései, Akadémiai Kiadó ISBN: 978 963 454 933 8ccc

Máté T. (2024). Szabadidősport-rendezvények. Van-e élet a futóversenyeken túl? in Szabó Ágnes (szerk): A szabadidősport üzleti kérdései, Akadémiai Kiadó ISBN: 978 963 454 933 8

Szabó, Á., Máté T., & Havran, Zs. (2021). A szabadidősport gazdasági szerepe Közép-Kelet-Európában. Tér és Társadalom, 35(2), 125-149.

(2) Sportrendezvények és a szervező város kapcsolata

András, K., Havran, Zs., Kajos, A., & Máté, T. (2018). Nemzetközi sportrendezvények szerepe a városfejlesztésben és a sportolási szokásokra vonatkozóan – A székesfehérvári Gyulai István Memorial Atlétikai Magyar Nagydíj elemzése In: A Donáth Tibor emlékének szentelt 48. Mozsásbiológiai Konferencia, Budapest, Magyarország: Testnevelési Egyetem (2018) 41 p. pp. 23-24., 1 p.

András, K., Máté, T. (2015/b). Olcsóbbat, gazdaságosabbat, hasznosíthatót-, avagy a megasportrendezvények új iránya, In: Svéhlik, Cs. (szerk.) "Tudomány és felelősség" [elektronikus dok.]: X. KHEOPS Nemzetközi Tudományos Konferencia: fiatal kutatók tudományos fóruma: előadaskötet: Mór, 2015. április 20., Mór, Magyarország: Kheops Automobil-Kutató Intézet (2015) 689 p. 546-556., 11 p.

András, K., Máté, T., Havran, Z., & Kajos, A. (2020a). Nemzetközi sportrendezvények szerepe a városfejlesztésben és a sportolási szokásokra vonatkozóan: A székesfehérvári Gyulai István Memorial Atlétikai Magyar Nagydíj elemzése, Magyar Sporttudományi Szemle, 21(83), 13–22.

- Máté T., Páthy Á. & Gyömörei T. (2021). Sporting events in Győr – the issue of social support, *Sport- és egészségtudományi füzetek*, 5(4), 81–97., DOI: 10.15170/SEF.2021.05.04
- Máté, T. (2018a). The Impacts of International Sport Events: Case Studies of Two Hungarian Cities, Győr and Székesfehérvár. *Economics*, 6(5), 401-414.
- Máté, T. (2018b). Social impacts of international sport events–Based on experiences from European youth Olympic festival 2017 Győr. *Athens Journal of Sports*, 5(3), 227-242.
- Máté, T. (2018c). Social impacts of international sport events – based on experiences from EYOF 2017 Győr (2018), 18th Annual International Conference on Sports: Economic, Management, Marketing & Social Aspects, Athens, Greece, 14-17 May 2018, konferencia előadás
- Máté, T. (2018d). Nemzetközi sportrendezvények a szervező város lakosai szemszögéből: A Gyulai István Memorial Atlétikai Magyar Nagydíj – Székesfehérvár pilot kutatás eredményeinek bemutatásával, *Magyar Sporttudományi Szemle*, 19: 75 (3) pp. 64-65., 2 p.
- Máté, T. (2018e). Local residents perceptions of the impacts of hosting international sport events – based on experiences from EYOF 2017 GYŐR, In: Korcsmáros, Enikő (szerk.) *A Selye János Egyetem 2018-as X. Nemzetközi Tudományos Konferenciájának tanulmánykötete = Zborník X. medzinárodnej vedeckej konferencie Univerzity J. Selyeho – 2018*, Komárno, Szlovákia: Selye János Egyetem (2018) 380 p. pp. 183-193., 11 p.
- Máté, T. (2019a). Nemzetközi sportrendezvények a szervező város és a lakosai szemszögéből. *A Gyulai István Memorial Atlétikai Magyar Nagydíj 2017 – Székesfehérvár pilotkutatás. Magyar Sporttudományi Szemle*, 20(1(78)), 10–19.
- Máté, T. (2019b): Nemzetközi sportrendezvények hatásai és a szervezőváros lakosai. *Az Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál 2017, Győr példáján keresztül*, PhD (Disszertáció), Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola
- Máté, T. (2019c): Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál 2017 Győr a társadalmi hatások tükrében: *European Youth Olympic Festival 2017 Győr in the light of social impacts*, In: Reisinger, Adrienn; Kecskés, Petra; Buics, László; Berkes, Judit; Balassa, Bernadett (szerk.) "Kulturális gazdaság". Kautz Gyula Emlékkonferencia elektronikus formában megjelenő kötete Győr, Magyarország: Széchenyi István Egyetem (2019) 420 p. pp. 1-11., 11 p.
- Máté, T. (2020). Involvement and evaluation - An international sports event from the perspective of the residents of a host city (2020), 25th Annual Congress of the European College of Sport Science, konferencia előadás
- Máté, T. (2022a). Social perception and support–An international sports event from the perspective of the residents of the host city. *Society and Economy*, 44(4), 460-476.
- Máté, T. (2022b). Bevonódás és értékelés-egy nemzetközi sportrendezvény, a Győri Európai Ifjúsági Olimpia Fesztivál (EYOF) a lakosság szemszögéből. *VEZETÉSTUDOMÁNY*, 53(6), 65-81.
- Máté, T., & Kajos, A. (2023). Social Perception and Attitude Towards International Sporting Events of Local Residents. *Journal of Tourism and Services*, 14(27), 118-135.
- Máté, T., András, K. (2018). Sportági szakszövetségek és városok, a nemzetközi sportrendezvények meghatározó tényezői, In: Hamar, P. & Köpf, K. (szerk.) *Mozgás - biológia 47 - sport - tudomány: Tanulmányok a 47. Mozgásbiológiai Konferencia előadásaiból*, Budapest, Magyarország: Magyar Edzők Társasága (2018) 204 p. 111-121., 11 p.

Máté, T., András, K., Havran, Zs. & Kajos, A. (2020c). The Effects of an International Sporting Event with the Eyes of the Local Residents - The Case of Gyulai István Memorial: Hungarian Athletics Grand Prix, 28th European Sport Management Virtual Conference, konferencia előadás

Máté, T., András, K., Havran, Zs. & Kajos, A. (2020d). The Effects of an International Sporting Event with the Eyes of the Local Residents - The Case of Gyulai István Memorial: Hungarian Athletics Grand Prix. In: BOOK OF ABSTRACTS. 28th European Sport Management Virtual Conference. 17. September - 25. September 2020[s.l.], Nemzetközi: European Association for Sport Management (2020) 451 p. pp. 260-261., 2 p.

Máté, T., Kajos, A. (2021b). Social support for international sports events Those who love sports also have a supportive attitude? Konferencia előadás, Angol nyelven, 2021.09.16., EASM Festival of Sport Management Research and Practice, "The New Normal for Sport Events and Tourism"

Máté, T., Kajos, A., & Havran, Z. (2024). The importance of measuring the perceptions of local residents—two major international sporting events in Hungary. In: Swart, Kamilla; Storm, Rasmus K.; Solberg, Harry A. (szerk.) Research Handbook on Major Sporting Events, Edward Elgar Publishing (2024) pp. 801-815., 15 p.

Máté, T., Páthy, Á., Gyömörei, T., Kovács, N. (2020b). Örökség és érték: Győrisportrendezvények társadalmi hatásai a lakosság szemszögéből, In: Katona, Zsolt Bálint (szerk.) Egészség Sport Gazdaság IV. Konferenciakötet, Győr, Magyarország: Mobilis Közhasznú Nonprofit Kft. (2020) pp. 78-94., 14 p

(3) Sportrendezvények innovatív megközelítései, új kutatási irányai

(3a) Paraspportrendezvények stratégiai tervezése

Sipos, B., Máté, T. (2024a). Nemzetközi paraspportrendezvények stratégiai tervezése. Vezetéstudomány-Budapest Management Review, 55(4), 31-45.

Sipos, B., Máté, T. (2024b). Nemzetközi paraspportrendezvények stratégiai tervezésének lehetséges hatásai a fogyatékossgal élő lakosság helyzetére, Magyar Sporttudományi Szemle 1586-5428, p. 99

Tóth, B., & Máté, T. (2025). Sports motivation and sports opportunities of people with physical disability: The case of Hungary. *Society and Economy*, 47(1), 104-125.

(3b) Biztonság értelmezése a sportgazdaságban a sportrendezvények példáján

Ladányi, N., Máté T.(2022c). FIBA U19 Women's Basketball World Cup szervezése a Covid-19 árnyékában. - In: Magyar Sporttudományi Szemle, ISSN 1586-5428, 2022. (23. évf.), 6. (100.) sz., 68-77. p

Máté T., András K. (2022d). A COVID-19 hatása a nemzetközi sportrendezvények szervezésére, Magyar Sporttudományi Szemle, 23: 3 pp. 46-55. Paper: 97, 10 p.

Máté T., András K. (2022e). A 2020-as és a 2021-es évek változásainak hatása a nemzetközi sportrendezvényekre, Nyerges Mihály emlékére – Eredményjelző: Magyar sport 2021 konferencia előadás

Szabó Á., Havran Zs. and Máté T. (2022). A világvjárvány hatása a nemzetközi és hazai fitnessszektorra, Matthias Corvinus Collegium (MCC) [szerk.]. III. Vállalkozáskutatási konferencia. (2022) ISBN:9786156221063

Máté, T., & Takács, J. M. (2026). Beyond the Sport: A Holistic Understanding of Safety in the Sports Industry—A Systematic Literature Review. *Acta Polytechnica Hungarica*, 23(2).

(3c) A jövő sportrendezvényei

András, K., Máté, T. (2025a). Olympics and Economy: Paris 2024. In *2025 IEEE 19th International Symposium on Applied Computational Intelligence and Informatics (SACI)* (pp. 01-06). IEEE

András, K., & Máté, T. (2025b). Olympics and sustainability. In *2025 IEEE 23rd Jubilee International Symposium on Intelligent Systems and Informatics (SISY)* (pp. 000219-000222). IEEE.

VI. TOVÁBBI TUDOMÁNYOS PUBLIKÁCIÓK

Közvetítési jogok piaca

András, K., Máté, T., & Várhegyi, F. (2022). Az M4 sport piacra lépésének hatása a sportközvetítési jogok piacán, Magyarországon—A sportági szakszövetségek szemszögéből. *Vezetéstudomány-Budapest Management Review*, 53(10), 28-40.

András, K., Máté, T., & Várhegyi, F. (2021). A sportközvetítési jogok hazai piacának szereplői és a sportági szakszövetségek In: Ifj. Becsey, Zsolt; Czakó, Erzsébet; Gergely, Orsolya; Katona, Klára; Kerekes, György; Kutasi, Gábor; Radácsi, László; S., Gubik Andrea; Sass, Magdolna; Szepesi, Balázs; Szerb, László; Virágh, Enikő (szerk.) II. Vállalkozáskutatási konferencia: absztraktkötet Budapest, Magyarország: Iparfejlesztési Közalapítvány (IFKA) (2021) 68 p. pp. 11-11., 1 p.

Létesítménymenedzsment

Máté, T., András, K. (2016). Hazai és nemzetközi edzőtábor szervezésének feltételei az EYOF 2017, Győr létesítményfejlesztéseinek tükrében: Conditions for organization of domestic and international training camps in the view of facility development of EYOF 2017, Győr, Magyar Sporttudományi Szemle 14 143-155., 13 p. (2016)

Gyömörei, T., Máté, T., & Szakály, Zs. (2020). Sportlétesítmények az egészségünkért, kapacitások és korlátok 23 megyei jogú város példáján In: Szakály, Zsolt (szerk.) *Egészség SPORT Gazdaság II*, Győr, Magyarország: Mobilis Közhasznú Nonprofit Kft. (2020) pp. 60-73., 13 p.

Gyömörei, T., Máté, T. (2019a). Sportlétesítmények elhelyezésének döntési tényezői In: Gyömörei, Tamás *EGÉSZSÉG Sport Gazdaság I.*, Győr, Magyarország: Mobilis Közhasznú Nonprofit Kft. (2019) pp. 6-17., 12 p.

Gyömörei, T., Máté, T. (2019b). Operation of sports facilities. Is there a health-promotion function? 25 cases from Hungary and the world In: Bunc, V.; Tsolakidis, E. (szerk.) *24th Annual Congress of the European College of Sport Science – Book of Abstracts*, Köln, Németország: European College of Sport Science (2019) 847 p. pp. 331-332., 2 p.

Gyömörei, T., Máté, T. (2019c). A magyarországi megyei jogú városok sportlétesítményeinek működése: Létezik-e egészségfejlesztő funkciójuk? *Magyar Sporttudományi Szemle*, 20: 2(79) p. 48 (2019)

Máté, T., Gyömörei, T., (2019a). THE OPERATION OF SPORTS FACILITIES. DO THEY HAVE A HEALTH-PROMOTING FUNCTION? 28 (23+5) CASES FROM HUNGARY AND THE WORLD (2019) konferencia előadás, 24th Annual Congress of the European Collega of Sport Science, 2019. július 3-6. Prága, Megjelenés: Csehország,

Máté, T., Gyömörei, T., (2019b). Operation of Sports Facilities: Is There a Health-Promotion Function? 25 Cases from Hungary and the World, In: Ewa, Jurczyk-Romanowska et al. (szerk.) 18th International Conference on Social Sciences. Proceedings Book : Lisbon, 17-18 May 2019 Faculdade de Letras, Universidade de Lisboa, Lisbon, Portugália: European Center for Science Education and Research (EUSER) (2019) 1,083 p. p. 975

Máté, T., Gyömörei T. (2019). Sportlétesítmények lakosság számára nyújtott egészségmegőrző és fejlesztő szolgáltatásai, 23 magyarországi megyei jogú város példáján In: „Multidiszciplinaritás a turizmusban”: X. Nemzetközi Turizmus Konferencia: Absztrakt füzet (2019) pp. 4-4., 24 p.

Sportágak gazdaságtana

Máté, T.; András, K. & Páthy, Á. (2019). A magyar sísport üzleti kérdései, *Magyar Sporttudományi Szemle* 20: 2(79) 63-64., 2 (2019)

András, K., Máté, T., Páthy, Á. (2019). Így sportolunk mi, a havon! A magyar egyetemisták havas sportágakhoz köthető fogyasztási szokásai In: „Multidiszciplinaritás a turizmusban”: X. Nemzetközi Turizmus Konferencia: Absztrakt füzet p. 3

Nessel, K., Havran, Z., & Máté, T. (2022). Heterogeneity of budget constraints in Hungarian and Polish football. In *Professional Team Sports and the Soft Budget Constraint* (pp. 103-129). Edward Elgar Publishing.

Farkas, T., Máté, T. (2024). Az Úszó Nemzet Program működése és fejlődése menedzsment megközelítésben, *Magyar Sporttudományi Szemle* 25: 108 pp. 53-53., 1 p.

Változtatásvezetés: innováció és dinamikus képességek

András, K. & Máté, T. (megjelenés alatt). A hivatásos sport változ(ta)tásvezetése, -menedzsmentje – 2022. Nemzetközi példák alapján

András K., Máté T., & Kynsburg Z. (2024): Dinamikus képességek modell kialakítása a sportban, *Magyar Sporttudományi Szemle* 25: 108 pp. 41-42., 2 p. (2024)

András, K., Máté, T. (2023): A hivatásos sport változásmenedzsmentje, Nyerges Mihály emlékére rendezendő - Eredményjelző: Magyar sport 2022 konferencia előadás

András, K., & Máté, T. (2025). CHANGE LEADERSHIP IN PROFESSIONAL SPORT–BASED ON INTERNATIONAL AND NATIONAL EXAMPLES. *Applied Studies in Agribusiness and Commerce*, 19(1). <https://doi.org/10.19041/APSTRACT/2025/1/4>